

CHKD MAY 1 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 17 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. BALANDŽIO (APRIL) 27 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Inž. B. Budginas konferencijoje su astronautais Glenn ir Shepard

Savo laiku šioje vietoje jau esu pastebėjęs, kad visa eilė jaunų lietuvių inžinierių, dirbant Amerikos aviacijos pramonėje, tam tikra dalimi yra prisidėję prie Amerikos aviacijos progreso, kuris ją išugdė galingiausia orine pajėga visame pasaulyje — tiek kariniame, tiek civiliniame sektoriuose.

Prasidėjus erdvės tyrinėjimo ir užkariavimo laikotarpiui, aviacijos pramonėje dirbantiems inžinieriams atsivėrė vėl neapreišiami barai naujų galimybių, tyrinėjimų, ieškojimų, planavimų. Iki šiol neįsivaizduoti projektai — pamažu virsta apčiuopiamomis programomis, kurių projektavime, planavime ir vykdyme — vėl džiugu pastebėti — dalyvauja ir lietuviai.

Štai po ranka turiu "The Huntsville Times", kuris pirmame puslapyje ir pirmoje vietoje, su astronautų nuotraukomis, deda platų aprašymą ten šiomis dienomis įvykusios konferencijos, į kurią buvo atvykę astronautai John H. Glenn, Jr. ir Alan Shepard, bei apie 60 kitų asmenų, valdžios ir pramonės atstovų, kuriems pavesta kelionės į mėnulį programos vykdymas. Tų 60-ties tarpe, kaip vienas iš pramonės atstovų, buvo ir mūsų inž. Bronius Budginas iš Santa Monicos, Calif. Apie jį, kiek anksčiau jam esu rašęs, kad jis dirba Douglas Aircraft Co. Santa Monicoje, Calif., prie raketos "Saturn" (second stage), kuri turės nuveikti kelis žmones į mėnulį ir juos grąžinti atgal žemėn.

Konferencijoje, kuri vyko Marshall Space Flight Center direktoriaus dr. Wernher von Braun globoje, įvairių sričių specialistai laikė pranešimus, kad nustatytų ir suderintų visą programą ryšium su pasirošimais kelionei į

VLADAS BAKŪNAS, Los Angeles, Calif.

Inžinierius Bronius Budginas

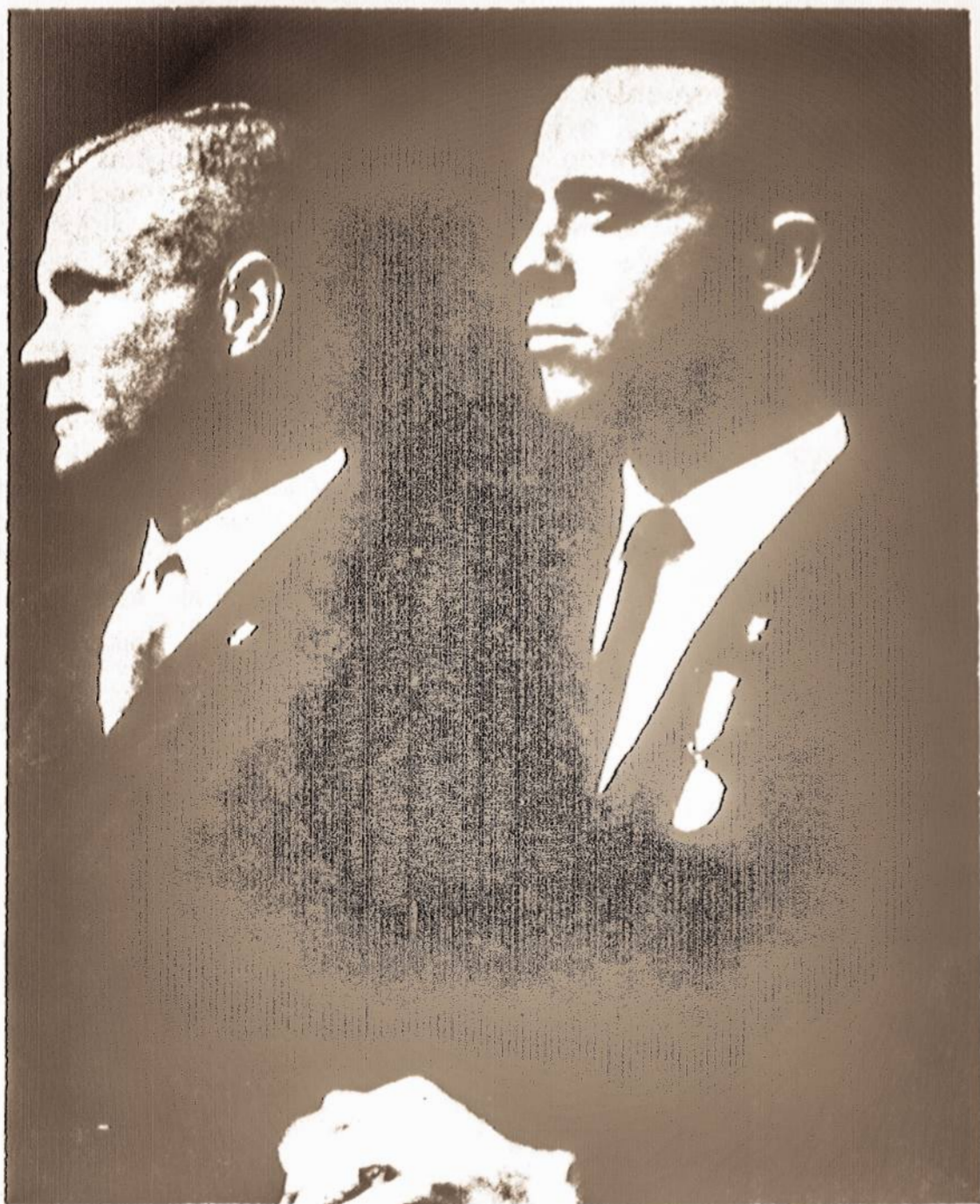
mėnulį. Porą pranešimų darė ir inž. Br. Budginas.

Konferencijos metu inž. Br. Budginas turėjo progos susitikti ir privačiai pasikalbėti su astronautu John H. Glenn, Jr. ir visa eile aukštųjų valdžios žmonių, bei įvairiais specialistais.

Pasibaigus konferencijai Huntsville (Alabama), inž. Br. Budginas išskrido į Cape Ca-

naveral, iš kur — atlikęs savo tarnybinius reikalus — grįš į Santa Monica, Calif.

Šios (kelionės į mėnulį) programos parengimo apimtyje dirba tūkstančiai ir tūkstančiai darbininkų, ir tūkstančiai inžinierių. Jos parengimas, žinoma, yra išdėstytas daugelyje Amerikos vietų, bet ir čia Kalifornijoje prie to dirba šimtai inžinierių. Todėl ta aplinkybė, kad į šią pačių viršūnių konferenciją iš čia buvo parinktas ir pasiųstas su pranešimais inž. Br. Budginas — mums, kaip lietuviams, yra nepaprastai reikšminga ir sveikintina.

Astronautai John Glenn, Jr. ir Alan B. Shepard

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Ne visai garbingomis sąlygomis Dirvos redakcijoje vyko permainų: be padėkos atleistas 12 metų dirbęs B. Gaidžiūnas, pasodintas J. Čiuberkis. Laikraščio turinio Gibraltaro uola, tačiau, po senovei, matyt, pasiliks — mokyti 77 metus einančią Vienybę kaip pasaulyje gyventi. Kaip bendradarbiai, mus mokė visa eilė garbingų lietuvių, dr. Basanavičius ir dr. Šliūpu pradėdant, profesoriais A. Janulaičiu ir A. Rimka baigiant, neskaitant visų tų "mažųjų žmonių", kurių tyras lietuviškas patriotizmas, kaip prof. J. Brazaitis anuomet pastebėjo, buvo tikras moderninės Lietuvos pagrindas (ir tebėra — Lietuvoje ir Amerikoje!). Ką kodėl nieko neprimokome iš "didvyrio" Gaidžiūno. Bergždžios pastangos, rodos, bus ir Čiuberkiu.

Štai, pavyzdžiui, skaitome "tris dienas tris naktis" Dirvoje "jojusio" Stasio Žymanto rašinius. Tuoj prisiminė Liudo Giros-Vanagaičio daina apie kitą Stasį, dainavusį "dul-dul-dūdelė, graži mano dainelė". Dirvos Stasiui jo dainelė, kaip pelėdai vaikas, gal ir graži, bet, štai, išminties perlas: prikiša S. Narkėliūnaitėi už tai, kad vežėsi 30 svarų filmų į Lietuvą! Aną dieną Tėvo Žiūraičio, OP, vadovaujamas spaudos bendradarbių ratelis Detroite pripažino reikimą kolonijose, greta plunksna (ar mašinėle) rašančių bendradarbių turėti ir žmonių su foto aparatais. Valaitis Newsweek redakcijoje gauna pagyrimą po pagyrimo už savo foto nuotraukas. Filmų Lietuvoje susuko ir atsivežė ir radijo stoties vedėjas Stukas ir turistų agentūros savininkas Rask. Na, o profesoriaus Stasio galva neišneša, kodėl žurnalizmo mokslus išėjusi ir ilgus metus su geriausiais pasaulio laikraštinkais Jungtinėse Tautose dirbusi mūsų redaktorė, gavusi progos Lietuvą aplankyti, nusivežė ir susuko 30 svarų filmų! (30 svarų tai, beje, visiškai nedaug, jei skaičiuosi, kad viena kasetė su 50 pėdų filmu sveria 1 svarą; ilgiu skaičiuojant, tai viso labo tik 1500 pėdų — arba vienos valandos laiko.) Poetas Kirša sako, mes visi vyrai nuo Žagrės. Bet, atrodo, kad tai nevisiškai tikslu: Kai kurie, gal būt, netoli nuėjo net nuo dūdelių...

Pasiskaitykime Tėviškės Žiburių bendradarbio pranešimą iš Montrealo: V. Banaitis padarė įdomų

Nukelta į 4 psl.

JAV pradėjo atominius bandymus

Kad ir sunkia širdimi, Amerika pradėjo naują atominių bandymų seriją atmosferoje, pilnai pasirėngusi paaiškinti, jog šis žygis buvo reikalingas ne tik jos pačios, bet ir viso laisvojo pasaulio saugumui užtikrinti.

Su pirmosios bombos sprogdinimu balandžio 25 d. rytą Pacifiko atole neįgiami balsai pasigirdo ne tik iš Sovietų Sąjungos, bet ir visos eilės vadinamųjų neutraliųjų. Reikia tikėtis, kad dar nemažai tokių balsų praskambės per tuos kelis mėnesius, ligi Amerika užbaigs tą savo bandymų seriją.

Tačiau Amerika pareiškė, kad ji nepaisys tų balsų, o sustabdyti bandymus dar galėtų, jei tik iš sovietų pusės būtų parodytas noras pasiekti susitarimo ir pasirašyti su-

tartį dėl atominių bandymų uždraudimo. Amerika visiškai atvira dabar kaltina Sovietų Sąjungą, kad jos elgesys privertė Ameriką šių bandymų imtis, nes ji atsisakė rengti ir pasirašyti bet kokią sutartį, kuri numato tarptautinę kontrolę.

Šie Amerikos bandymai faktinai savo pradžia siekia perėitų metų rugsėjo 1 d., kada sovietai, savo atstovams posėdžiaujant Genevoje dėl tų bandymų sustabdymo sutarties sudarymo, namie pasirengė ir pradėjo visą bandymų seriją.

Tada ir Amerikos vyriausybė, prisibijodama, kad tų bandymų pasekoje sovietai nebūtų pasiekę naujų laimėjimų ir šitaip nepakeistų atominių apsiginklavimo lygsvaros, pradėjo galvoti apie ato-

minių bandymų tęsimą. Pradžioje pasitenkinta požeminiais sprogdinimais, bet dabar štai jau perėita ir prie atmosferinių.

Tik pabrėžiama, kad tuo tarpu, kai sovietai sprogdino labai dideles bombas, Amerika pasitenkino vidutinio dydžio bombomis ir kad nuo jų neatsiras tiek daug kritulių, negu nuo sovietinių bombų.

* Amerikos leidėjų ir redaktorių sąjunga ANPA visą šią savaitę, nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, posėdžiavo New Yorke. Tai buvo organizacijos 75 metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 1400 JAV ir Kanados dienraščių leidėjų ir redaktorių. Be eilės žymesnių sveikinimų britų ministras pirmininkas Harold Macmillan.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

Balandžio 14 d. Los Angeles Lietuvių namuose įvykusiame Literatūros vakare aktorius - rašytojas Andrius Mironas skaito savo naujausią prozą. L. Kančiausko nuotrauka

SVARSTYS MŪSŲ SPAUDA

Los Angeles Lietuvių kultūros klubas gegužės 19 d. rengia svarstymų vakarą (panel), skirtą mūsų spaudos problemoms gvildinti. Svarstymų grupė aptars mūsų spaudos esmę, jos tikslus, pajėgumą, intelektualinį lygį, sugebėjimą tenkinti skaitytoją. Ar mūsų spauda turi būti tik informacinė? Kaip mūsų periodikoje atstovaujama mūsų visuomenės politinėms, kultūrinėms problemoms? Ar mūsų grynai lietuviškieji reikalai turi turėti pirmumą prieš tarptautinius? Ar reikia ypatingai poselėti vietinių žinių skyrius? Kuo labiausiai domisi lietuviškame leidinyje skaitytojas? Kokių naujų kelių turėtų ieškoti mūsų leidiniai? Ar tikslu duoti visko "po truputį" ir nieko iš esmės?

Tokių klausimų yra daug, ir juos benagrėnėjant, ryškėja spaudos veidas, skaitytojo pageidavimai, spaudos ryšis su skaitytoju, ir naujų kelių perspektyvos.

Tai nebus "teismas", nes Kultūros Klubas laiko visuomeninių "teismų" prasimanymą neetišku nesavos kompetencijos savinimui, ir neestetisku reiškiniu.

Svarstymų grupė tėra tik kuklus besidomincijų tam tikra problema pasitarimas, pasikalbėjimas. Toks ir bus

tas vakaras, skirtas mūsų spaudos problemoms. Tačiau Los Angeles Lietuvių kultūros klubas nori praplėsti pasitarimo dalyvių skaičių visai mūsų kolonijai JAV ir Kanadoje, todėl visi besidomį ta tema maloniai kviečiami rašyti Klubui (1314 Maltman, Los Angeles 26, Calif.) savo sumanymus, pageidavimus, pastebėjimus "pliusus" ir "minusus" mūsų spaudos gyvenime. Prašoma nerašyti ilgų laiškų. Mūsų plačiosios kolonijos balsas, įjungtas į svarstymų grupės darbą, padarys tą svarstymą vienu iš įdomesnių bandymų apžvelgti tą temą. Kuo daugiau bus atsiliepimų, tuo įdomesnis bus tas visuomenės referendumas mūsų spaudos gvildinime.

Svarstymų grupės sąstatas, kaip ir viso vakaro programa, bus pranešta vėliau, nes tai daugiau liečia vietos Klubu susirinkimo lankytojus ir narius. Tačiau į svarstymų grupę įeis žinomi visuomenininkai, žurnalistai, atstovaujantys įvairiom srovėm ir įvairiom kartom. Į kiekvieną laišką bus atkreiptas nuoširdus dėmesys. Svarstymų ir nuomonių daviniai bus patiekti mūsų spaudos dėmesiui, prašant juos įdėti į leidinių skiltis. Svarstymų grupės moderatorius yra Kultūros klubo dir-

Kalifornija vis dar tebėra tas "palaimintas kraštas" į kurį tebeplaukia gyventojai iš kitų Amerikos vietovių. Jų tarpe — čia vis dar tebeatsikelia ir lietuviai. Šiomis dienomis į Los Angeles iš Clevelando persikėlė Zukų šeima, kuri laikinai apsigyveno Lietuvių namuose.

Velykų šventės Kalifornijoje praleidome viduryvasario klimatu: temperatūra buvo virš 80, virš vanduo Pacifike siekė virš 60. Paplūdimai buvo perpildyti miniomis miestelėnų. Velykų atostogos jaunimui davė geros progos pasimaudyti ir pasportuoti (daugeliui ir pažvejoti) Pacifike.

Nepaprastai atšilus, lietuviškosios organizacijos jau daro planus gegužinėms — piknikams ir kitokiems vasariškiems rengimams. Vienas pirmųjų piknikų bus bene Lietuvių Namų b-vės, kuris numatęs jau ir datą — gegužės 20.

Šių metų vasaros laikotarpio parengimų eilėje pats stambiausias ir reikšmingiausias (per daugelį metų) bus, be abejo, birželio mėn. numatyta lietuvių šv. Kazimiero parapijos sukaktuvinė šventė ir tos parapijos klebono kun. J. Kučingio kunigystės jubilėjaus minėjimas. Bet apie tai — turėsiu progos parašyti daug plačiau ir vėliau.

mininkas rašyt. Jurgis Gliudą.

Tad kiekvienas besidomįs šia tema tėvynainis maloniai kviečiamas, kad ir iš labai toli, įsijungti savo vertinga nuomone ar pastabomis, pareikštomis laiške, kurį slūsti aukščiau nurodytu adresu.

Prašoma laiškus atsiųsti būtinai iki gegužės 10 d.

KULTŪROS KLUBAS

VASAROTOJAMS!

Pranešu, kad vasarvietė "Nida", West Hyannisport, Cape Cod, Mass., turi naują savininkę ir naują vardą — "Jūratė". Dėl kambarių rezervavimo prašau kreiptis sekančiu adresu:

Elena Krasauskas
273 Oxford Street
Hartford, Conn.
Tel. 233-2893

Kadangi šiais metais numatoma priimti ribotą skaičių svečių, malonėkite nedelsti su kambarių užsakyimu.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTONĖ ŽINIOS

Lietuvos Atstovas J. Kajeckas balandžio 12 d. dalyvavo bendroje JAV Senato ir Atstovų Rūmų sesijoje, kurioje kalbėjo Irano šachas.

Balandžio 17 d. Lietuvos Atstovo kvietimu, Lietuvos Pas-bėje Washingtonė posėdžiavo Pabaltijo valstybių diplomatiniai atstovai: J. Kajeckas, dr. A. Spekke ir J. Kaiv. Pasitarime dalyvavo taip pat dr. S. A. Bačkis ir dr. A. Dinbergs, Latvijos Pas-bės patarėjas.

Kajeckai balandžio 12 d. dalyvavo Guinėjės ambasadoriaus priėmime Alžiro paltuabu proga.

Verbų sekmadienį, margučių dažymo proga, Lietuvos Pasiuntinybėje suruoštas pobūvis. Margučių dažyme aktyviai dalyvavo ir Valstybės Sekretoriaus duktė, Peggy Rusk, su maždaug jos amžiaus vietos lietuvaite bei berniukais. Į pobūvio pabaigą atsilankė ir Dean Rusk žmona.

Balandžio mėn. pabaigoje, Kajeckai dalyvaus Dipl. Korpuso Dekano, Nicaraguos ambasadoriaus, Sevilla-Sacasa suruoštame priėmime JAV vice-prezidento ir pontos Johnson garbei.

Prezidento kabineto narių kvietimu, Kajeckai priėmė kvietimą praleisti "An Evening with Thornton Wilder" Valstybės Departamento auditorijoje.

DETROIT, MICH.

Lietuviai perka namus

Rašau ne apie senovės laikų pasaulio garso stebuklus: Egipto piramides, Egipto švyturį, Babilono kabančius sodus ir kitus, bet apie Dariaus ir Girėno klubo perkamus namus.

Tiesa, šiuo metu namų pirkimo reikalui tvarkyti jau yra išrinkta valdyba iš šimtininkų, kuri yra, žinoma, ir bus šitų namų valdytoja ir šeiminkė.

Bet, norint susipažinti su minimaliais namais, pirmiausia reikia kalbėti apie Dariaus ir Girėno klubą ir ypač apie dabartinę jo valdybą, nes šitandien ji yra tų namų sumanytoja ir statytoja.

Tokios apimties namų įsigijimo mintis yra sena Detroitė, senesnė negu naujųjų lietuvių ateivių banga.

Man atvykus į Detroitą, 1952 m., tada tas sumanymas buvo Detroito Lietuvių organizacijų centre.

Rodos, 1953 m. namų įsigijimo reikalą tvarkyti pasiėmė JAV LB Detroito apylinkės valdyba.

Bet Bendruomenės apylinkės valdybai minimus namus įsigyti nepasisėkė: namai, kaip ir Babilono sodai, pakibo ore.

Kodėl Detroito Lietuvių Bendruomenės valdybai iki šiol nepasisėkė įsigyti namų, pasisakysiu kita proga, nes čia kita, plati ir opi tema. Ją mes, bendruomenininkai, turėtume susirūpinti, o jai vadovaujantieji iš klaidų pasimokinti, ir ateičiai iš dabartinės Dariaus ir Girėno klubo valdybos, ypač jo pirmininko Jono Atkočaitis ir jo bendradarbių — šimtininkų rinkėjų pavyzdžiu, pasemti. Aple jus ir dabartinės Detroito bendruomenės apylinkės valdybos pirm. Vladas Pauža paskutiniame bendruomenės visuotiniame narių susirinkime kalbėjo.

Balandžio 8 d. įvyko Dariaus ir Girėno klubo metinis visuotinis narių susirinkimas Hispanos Unidos (buv. Lietuvių) namuose. Dienotvarkėje buvo valdybos rinkimai ir einamieji reikalai, ypač susiję su namų įsigijimu.

Nors namų pirkimo reikalui yra išrinkta valdyba iš šimtininkų, bet Dariaus ir Girėno klubo metinis visuotinis narių susirinkimas nutarė palikti seną — dabartinę valdybą, iki bus nupirkti namai.

Kadangi Antanas Petrauskas dabartinio metu yra finansų sekretorium ir lygia-

grečiai minimų šimtininkų valdyboje, visuotinis narių susirinkimas finansų sekretorium išrinko Fabijoną Lelį, ir tvarkdarius vieton Antano Mikalkėno išrinko Feliksą Blauzdį.

Dabartinė Dariaus ir Girėno klubo valdyba: pirm. Jonas Atkočaitis, vicepirm. Petras Rūkštelė, sekret. Bronius Taparauskas, fin. sekr. Fabijonas Lelis, išd. Stasys Varekojis, ūkio reik. ved. Bronius Valiukėnas ir tvarkdarys Feliksas Blauzdys.

J. Atkočaitis, klubo pirmininkas, ne vien tik planuoja, bet kartu ir dirba — surinko \$2850, M. Šnapštys — \$2960, Ant. Petrauskas, fin. sekr. — \$1627, Toliau, Br. Valiukėnas, ūkio v-jas, surinko \$1425, St. Petrauskas — \$1175, A. Atkočaitis — \$1100, J. Šopys — \$1000, St. Varekojis — \$862, A. Simonaitis — \$850, J. Pusedris — \$825, J. Mitkus — \$810, A. Pašukonis — \$800, J. Šidagis — \$700, O. Zadeikienė — \$550, B. Taparauskas, sekr. — \$550, J. Černiauskas — \$425, V. Kankalis — \$425, A. Gumbrys — \$400, A. Račiukaitis — \$375, J. Baulys — \$350, T. Čiunka — \$300, V. Šarka — \$300, J. Gaizutis — \$200, V. Misiulis — \$200, P. Rūkštelė, vicepirm. — \$200, A. Juška — \$100, A. Pesys — \$100, M. Vitkus — \$100, K. Jurgutis — \$75, Vl. Pauža — \$25 ir K. Ražauskas — \$20.

Yra ir daugiau šimtininkų rinkėjų, bet kitiems dar nepasisėkė į laimingųjų gretas įsijungti.

P. P.

Jei kiekvienas Vienybės skaitytojas pasistengtų surasti bent po vieną naują prenumeratorių — tai būtų pati geriausia talka laikraščiu ir tuo pasitarnautumėt lietuvių. Skaitykite ir platinkite Vienybę!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

LIETUVIŠKOJI CHICAGA

Lithuanian Quartet - Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Šeinaus novelių knyga anglų kalboje jau rišama ir greit pasirodys rinkoje.

Lituanistinei mokyklai vadovėliui išleisti aukojo inž. A. ir M. Ružiai - 4,000 dol. ir vysk. Brizgys 500 dol. Jiems komitetas iškėlė padėkos laiškus.

Kolumbo Vyčiai Chicagoje šiemet mini savo įkurtuvių 80 metų sukaktį.

A. J. Klorė, elektronikos inžinierius, šiemet Michigan balstyb. universitete ėgijo doktoratą.

Panevėžio Klubo pobūvis balandžio 14 d. gerai pavyko. Monografijai leisti aukų surinkta apie 500 dol.

O. Skeverytė, dainininkė, važinėja po Meksiką. Chicagon žada sugrįžti apie gegužės pradžią.

Juozas Kapočius, Liet. Enciklopedijos leidėjas, šiomis dienomis lankėsi Chicagoje ir tarėsi su autorium "Mūsų Lietuva" išleidimo reikalu. Knygos redaktorius yra Br. Kviklys.

V. Babronienė su dukra balandžio mėn. atvyko iš Argentinos ir apsigyveno Chicagoje.

J. Janušaitis, Marquette parke krautuvės "Parama" savininkas gydos ligoninėje.

Chicagos lietuvių operos kolektyvas kviečiamas į Detroitą su opera "Aida".

Dr. K. Ambrazaitis paskirtas Metodistų ligoninės radiologijos skyriaus direktorium.

Chicagos Vyciu choras dalyvaus koncerte, kuris bus gegužės 6 d. šv. Pranciškaus parapijos salėje, East Chicagoje.

A. Rimas, LSS centro v-bos pirm., gauna paskyrimą kaip asistentas Illinois universitete.

Joan Frances, dainininkė, atvyko iš Šveicarijos į Chicago aplankyti ir pasisvečiuoti pas tėvus Borisus.

Ant. Klukas yra nominuotas kandidatu į Cook apskrities komisierius taipgi lapkričio 6 d. rinkimuose.

James Spaitis republikonų partijos sąrašu eina rinkimuose lapkričio 6 d. kaip nominuoto iš 5 distrikto į JAV Kongreso atstovus.

G. Zumbakienė su savo kūriniais buvo priimta į Chicagos meno festivalį, kuris įvyko McCormick patalpose.

ALIAS Inžinierių žmonių klubas Chicagoje išsirinco siems metams naują valdybą. Ją sudaro: Jokubauskienė, Likandrinienė, Mačiukienė, Vengrienė ir Vintartienė.

Opera "Aida" Chicagoje buvo statyta keturius kartus ir visais kartais praėjo dideliu pasisekimu.

Marquette Parko par. motinų klubas gegužės 6 d. mini savo 30 metų gyvavimo sukaktį.

CICERO LIETUVIAI

* Praėjusiais metais suėjo 50 metų nuo šv. Antano parapijos įsteigimo. Šiemet sukanca tiek pat metų parapijos mokyklai, vadovaujamai seselių Kazimieriečių. Ši sukaktis minima balandžio 29 mokyklos salėje.

* Kazys Genis, BALFO ir kitų organizacijų darbuotojas balandžio 14 d. išrinktas į Cicero miesto mokyklų tarybą.

* Irena Arnauskaitė, Cicero liet. kolonijos gyventoja, gegužės 5 d. susituokia su Algirdu Grigaičiu iš New Yorko. Sutuoktuvės bus šv. Antano par. bažnyčioje, o valšės - Cicero Eagles salėje, 1221 S. Cicero Ave.

* Šių metų šv. Antano par. karnivalas prasidės gegužės 24 d.

* Alg. Astašaitis, darbštus laikraštlininkas iš Detroito, lankėsi Ciceroje ir čia buvo užsukęs pas gimines bei kolegas žurnalistus.

Edvardo Šulaičio pavardė dėl technišku priežasčių pereiname Vieniybės numeryje iškrito iš rašinio "Nepilkas Pilka". Autorius atsiprašomas.

LITUANUS REDAKCIJA CHICAGOJE

LITUANUS redakcijos perkėlimas Chicagon kiek sutrukdė normalų žurnalo leidimą, tačiau jau prieš kurį laiką pasirodė pirmasis naujo redakcinio sambūrio numeris; artimoje ateityje išeis antrasis leidinys. Šiuo metu redakciją sudaro: Adomas Mickevičius - vyr. red., o redaktoriai: G. Gedvila, V. Gegevičiūtė, L. Petrauskaitė, S. Radvila ir T. Remeikis. Redakcija pasiekama šiuo adresu: LITUANUS, P. O. Box 9318, Chicago 90, Illinois.

Zurnalo leidimo būstinė ir toliau lieka Brooklyne; 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Čia veikia administracija, kurią tvarko B. Svalbonas. Spaudos priežiūros darbus atlieka techniniai redaktoriai Kęstutis Čerkelėnas.

Oficialus šio informacinio žurnalo leidėjas yra Lietuvių Studentų Sąjunga, gl. vis, LITUANUS leidimo darbą ir toliau tvarko Vyt. P. Vyganatas, žurnalo leidimo kordinatorius.

Juditos Audenaitės, tragiškai žuvusios studentės mokslo draugės amerikietės, Lituanus žurnalui prisiuntė 35 dol. auką. Iniciatorių vardu Susan M. Hecker rašo: "mes siunčiame šią auką kaip simbolinį prisiminimą; mums gerai žinomas buvo Juditos susidomėjimas LITUANUS žurnalu. Žinoma, ši kukli auka jokiū būdu negali išreikšti mūsų gilaus liūdesio, bet bent šiuo būdu mes norėtume išreikšti savo jausmą ryšium su šiuo tragišku įvykiu, mus giliai sukrėtusiu."

Vaidyla: Jūs ALTo nenuversit!

V. ZALATORIUS

— Jūs galite pulti, jūs galite drąskytis — iki sekančio Amerikos lietuvių kongreso nieko nepadarysit, — pareiškė Mykolas Vaidyla neseniai, atsakydamas ALTo kritikams.

Vaidyla, ALTo vykdomojo komiteto išdinininkas ir Sandaros redaktorius, pabrėžė, kad keturių asmenų komitetas tėra atsakingas tik kongresui, kuris tą komitetą išrinko. Per paskutinį kongresą Bostone pasiūlymai komitetą sudaryti iš kitų asmenų susilaukė tik maždaug 40 balsų iš kelių šimtų delegatų, aiškino išdinininkas.

Viešas aukštojo ALTo valdininko pasirodymas per 24-tąją Žurnalistinę popietę Chicagoje susilaukė gyvo susidomėjimo. Turėdamas galvoje visų klausėjų ir kalbėtojo keliamą vienybės idėją, JAV Bendruomenės pirmininkas J. Jasaitis pridūrė, kad "tokie pasikalbėjimai gal ir veda prie vienybės. Fotoreporteris V. Račkauskas padėjo žurnalistų Chicago skyriui už popietės surengimą.

NEPADĖKIM SAVO PRIEŠAMS

— Išimkim laisvinimo darbą iš tų nerimtybių kivrčių, kurie mus žemina, — speliavo prelegentas, Sandaros redaktorius. — Iš tų ginčų tik mūsų priešai turi naudą. Būkim tokie kaip žmonės anksčiau Lietuvos kaime būdavo: nuoširdūs, pasirodę vienas kitam padėti ir taktiškai.

Karščiausioj savo pokalbio dalyje redaktorius skundėsi, kad Bendruomenė "mūsų laisvinimo darbą pavertė į balaganą".

— Kada Jūs kalbat apie Tarybos reformas, neužmirškite, kad ir tie, kurie ultimatumus stato yra reikalingi reformų.

ALTo valdininkas išdėstė, kad ALTe reformos vyksta nuo pat jo įsteigimo 1940 m. Būdžioje organizacija vadinosi Lietuval Gelbėti Taryba, paskui vardas buvo pakeistas į Amerikos Lietuvių T-bą, buvo sudarytas bendras izdas, ir įsteigtas informacijos biuras.

Klausėjų spaudžiamas pasisakyti dėl personalo reformų, Vaidyla atsakė:

— Tik aš pats reikalingas pakeitimui, nes per daug darbo yra.

ALTO NUOPELNAI

Tarp ALTo nuveiktų darbų jis išvardino Lietuvos atstovybių išlaikymą Amerikoje, pagėgelių iš Lietuvos per II pasaulinį karą nepripažinimą Tarybų Sąjungos piliečiais, DP imigracijos įstatymo priėmimą ir svarbiausia — Lietuvos aneksijos nepripažinimą.

— Rooseveltas, koks nebūtų, Lietuvos inkorporavimo į Tarybų Sąjungą nepripažino, — tęsė kalbėtojas.

Kiti organizacijos darbai buvę lietuviškų programų įvedimas į Amerikos balso translaciijas, Kersteno rezoliucijos pravedimas ir pinigų sukėlimas, kartais net \$100,000 į metus, tiems darbams atlikti, Kersteno rezoliucijai remti buvę išleista \$45,000.

Vienas iš nepasisekusių darbų buvę pastangos išrūpinti valdžios finansinę paramą VLIKui. Bet VLIKO atstovai nepajėgė tarp savęs susitarti ir pašalpos negavo, tvirtino Vaidyla.

Paliesdamas susirinkusiems įdomiausią temą — audiencijos ginčą — ALTo išdinininkas taip kalbėjo:

— Audiencija mums (ALTo) nieko naujo nesudaro. Mes jų anksčiau turėjome. Kivirčiai betgi yra negerai, ir jų nereikėjo į viešumą kelti. Blogiausia, kai Bendruomenė paskelbė visą istoriją su didžiausiomis smulkmenomis, dažnai nepatikrintomis.

PREZIDENTO ĮŽEIDIMAS

Jis toliau tęsė:

— Be to, tie ginčiai netiesioginiai įžeidžia ir patį prezidentą, kuris priėmė tokius žmones. Pasirodė nesubrendę. Laisvinimo darbą demoralizuoja patys lietuviai, o tas tik išveda į naudą komunistams ir Lietuvos priešams.

Vaidyla taip pat pasakė, kodėl B-nei nesisekė apjungti visus Amerikos lietuvius.

— Bendruomenė buvo užsimojus dirbti milžinišką darbą, kuriam nebuvo tinkamai pasiruošus. Ji neturėjo organizatorių, nemo-kėjo prieti prieš senųjų lietuvių, buvo netaktiška jų atžvilgiu. Norint būti muzikantu, reikia ir gaidas mokėti ir prie orkestro pristatyt.

Kalbėtojas prisiminė ir savo jaunystę Lietuvoje.

— Iki 12 metų ir aš, kaip daugelis kitų, nesijaučiau lietuviu. Sykį einant pro Šlapelienės knygyną Vilniuje, patraukė mane iliustruota knyga iš Lietuvos istorijos. Nusipirkau ją. Perskaičiau, ir taip susijaudinau, kad, neturėdamas rašalo, perdūriau savo pirštą ir krauju ant knygos užrašiau LIETUVA.

Paskaitai ir diskusijoms pasibaigus, Vaidylos dar ilgai nepalėjo būrelis bendruomenininkų, kurie karštai jam dėstė ALTo reformų reikalą ir B-nės idėjų teisingumą. B. Nainys iš apygardos valdybos anksčiau net buvo pasiūlęs — visiems plojant — kad Vaidyla įstotų į B-nę. Bet pastarasis tik šypso-sojosi ir nieko nesakė.

* Bernardas Raudys baigė Vasario 16 Gimnaziją ir gavo brandos atestatą, kuris įgalioja jį studijuoti bet kokiam universitete ar tolygtoje aukštojoje mokykloje. Mums malonu mtelą Bernardą Raudį pasveikinti su šiuo labai gražiu svarbiu laimėjimu. Gimnazija baigė ir P. Šverinaitė ir Br. Čepulevičius.

* KNYGUTĖ "DIDŽIOJI SAVAITE" turi visus Didžiosios Savaitės liturginius tekstus, kuri padeda tikinčiajam šiomis dienomis giliau apmąstyti, labiau įsijauti į Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus Kruvinąją Auką, skirtingą vargšui nusidėjėliui žmogui.

Šią knygėlę galima įsigyti pas savo kunigą. Šiuo atveju pas Kun. V. Šarką, Kun. P. Girčų arba Tėvą Konstantiną Gulbiną, OFM Cap.

* VOKIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS (Deutsch-Litauisches Wörterbuch) galima užsisakyti už 10 Dm; Verlagsbuchhandlung, J. F. Schreiber, /14/ ESSLINGEN a. N. Šis žodynas yra parašytas ir išleistas Viktoro Gailiaus. Tai pats geriausias ir plačiausias tos rūšies žodynas, pasirodęs Vokietijoje pokariniais laikais.

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija Baltuosiuose Rūmuose, kai H. Trumanas buvo JAV prezidentas. Iš k. į d.: L. Šimutis, M. Vaidyla, adv. J. Grigalius, Povilas Dargis ir dr. P. Grigaitis. Prez. H. Trumanas (prie stalo) kalbasi su dr. Grigaičiu.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights of republication are reserved.

MES Atkelta iš 1 psl. Vytautas Širvydas

pranešimą apie padėtį Lietuvoje. Gaila, spaudoje neteko pastebėti platesnio įvertinimo jo pranešimų kitose vietovėse, nes kalbėjojas ne eilinis, gerai informuotas ir objektyvus. Nors ir nenorėdamas, paskaitininkas sutinka su anksčiau girdėtu S. Narkėliūnaitės pranešimu. Būdingas buvo atsakymas į vieną paklausimą, kad susilaikytumėm nuo segimo parsidavėlio vardo Lietuvoje dirbantiems žmonėms, savo tautiečiams.

AI. Gimantas anuosyk pastebėjo: Vieni atvykėliai iš dabartinės Lietuvos pasakoja, Vilniaus gatvėse, be rusų kalbos, kitos neišgirsi; kiti sako, viešai skambanti lietuvių kalba, jei užklausi rusiškai, demonstratyviškai gausi atsakymą lietuviškai. Kas teisybę atidengs?

Aišku, ne duldūdeliški Stasiai ir ta spauda, kuri, Banaičio žodžiais, "nedokumentuoja" įvykių Lietuvoje. Jie, net elementarinį mandagumą pamiršę, puola už pranešimus apie padėtį Lietuvoje visus, kurių objektyvumu pasidžiaugė Tėv. Žib. bendradarbis, išklauses Banaičio pranešimų. Gaila, tą spauda Banaičio plačiau dar neįvertino — kaip gi įvertins — draudžia mūsiškis "realizmas".

Apie priedą...

...Šiuo prisiuončiu \$2 spausdinimo išlaidoms padengti. "New Yorkas-Vilnius ir atgal" labai įdomiai parašytas, kad, syki perskaičius, norisi skaityti dar syki ir dar syki. Man ta kelionė priminė ir mano apsilankymą Vilniuje 1906 m. Tada apie 400 asmenų iš Punsko stoties traukinio keliavome į Vilnių. Tai tada savo akimis turėjau progos pamatyti Vilniaus katedrą, Gedimino pilį ir kitas žymesnes vietas, kurios atmintyje pasiliko per visą gyvenimą. Įspūdžių autorei ir visai redakcijai linkiu stiprios sveikatos ir geros sėkmės.

ANDRIUS VALINČIUS
New Britain, Conn.

...O dabar ačiū už New Yorkas-Vilnius ir atgal". Skaičiau ir, rodos, kartu su Tavimi ten vaikščiojau...

AL. EIVA
Chicago, Ill.

...šlame laiške rasite \$1, tai už rašto "New Yorkas-Vilnius ir atgal" spausdinimo išlaidas. Įdomu buvo paskaityti,

ti, kaip apsieinama su turistais, atvykusiais aplankyti giminių.

KOSTAS DEMIKIS
New Britain, Conn.

...Godžiai skaičiau (ištraukas) jau Tėviškės Žiburiuose, o dabar dar syki pakartojau. Įdomiam aprašyme ypač vertinu Jūsų parodytą nuostabią kilnią meilę savo tėvams ir kitiems artimiesiems...

MEČYS MUSTEIKIS
Vak. Vokletija

...stunčiu \$1 už padidintą Vienybės laidą. Tikrai buvo įdomu skaityti. Daug geriausių Jums linkėjimų.

K. JANUSHA
Woodhaven, L. I.

...Ačiū už S. Narkėliūnaitės vaizdingą aprašymą kelionės į Lietuvą ir atgal. Prisidedu prie spausdinimo išlaidų.

B. CORTESE
Neptune, N. J.

Mlesta! kurluose Amerikos lietuviai matė S. Narkėliūnaitės filmą.

Filmas, kuris pažadino lietuvius iš snaudulio

Salomėja Narkėliūnaitė

Dažnokai girdėti, kaip mūsų kalbėtojai, apibūdindami komunistų veiklą, mėgsta tvirtinti, jog tie siekia mus užmigdyti, kad tokiu būdu taptume neveiklūs. Bet man atrodo, kad tai nevisiškai tikslus pareiškimas. Gana saugiai galima būtų tvirtinti, kad nereikia nė komunistų, kad didžiulioje mes jau patys miegame, o tie tik gali džiaugtis, kad mes ir toliau miegotume ir neatsibustumė.

Ką liudija apytuščios salės?

Argi to miegojimo nerodo apytuščios salės net tokiais atvejais, kai skelbiami jau neeiliniai, o pagrindiniai minėjimai? Ne vienas visuomenės ar organizacijos darbuotojas sutiks, kad pastaruoju metu žmonės surinkti į salę darosi sunkiau ir sunkiau.

Filmą matė 10,000

Todėl, kai dabar peržvelgiu savo filmo rodymą, kurio pirmąjį tarpinį užbaigiau Palmių sekmadienį nedidelėje, bet gausingai atsilankiusioje Kanados Rodney lietuvių tabako augintojų šeimoje, man susidaro įspūdis, jog šis filmas bus nemažai lietuvių pažadinęs iš snaudulio.

Apie tą filmą ir Vilniuje bei gimtajame kaime apsilankymo įspūdžius lietuviai tebekalba ir teberašo jau ištisą pusmetį.

Įskaitant Palmių sekmadienį Kanadoje, tą filmą iš viso yra pamatę per dešimt tūkstančių žmonių. Iš viso buvo arti penkiasdešimt rodymų, kurių žiūrovų skaičius siekė nuo 600 iki 10.

Dabar, kai peržvelgiu tą rodymą, pradedant Montrealu, įskaitant New Yorką, Chicago, Detroitą, Bostoną, Philadelphiajį ir visą eilę lietuvių kolonijų Atlanto pakraštyje, man atrodo, jog tai buvo nesibaigianti virtinė apsilankymų Lietuvoje.

Vienur kartu su filmu ir skaičiau įspūdžius, kitur tik rodžiau filmą, trečiar kiti asmenys rodė filmą ir jie aiškino. Pagaliau jau pastaruoju laiku tam filmui naudoju garsą su muzika, kuriuos pritaikė Juozas N. Tyšliava.

Apie filmą kalbėjo 100,000!

Dešimt tūkstančių žiūrovų (tmu apskritą skaičių, nors iš tikrųjų jų buvo daugiau) mūsų nūdienos sąlygomis yra tikrai daug. Nemanau, kad greitai susilauksime kokios

kitos atrakcijos, kurios pamatyti būtų eję tiek žmonių.

Skaičiuojant, kad filmą matęs asmuo dar bent su kitais devyniais apie jį yra kalbėjęs ar diskutavęs pastarojo pusmečio laikotarpyje, susidaro apvali 100,000 suma. Štai, skaičius, kuris, manau, yra visiškai realus. Tiek lietuvių bloguoju ar geruoju minėjo mano filmą! Tad, ar tai neženklas, jog žmonės buvo prikelti iš snaudulio?

Suprantama, tai nėra mano vienos nuopelnas. Jis pirmoje eilėje priklauso filmo rodymo rengėjams. Rengėjų tarpe — laikraščiai, žurnalistai, BALFO ir ALTO skyriai, moterų, karininkų, vilniečių, ateitininkų, santarčių, inžinierių ir architektų, tautininkų ir kt. organizacijos.

Pinigių asmeniškai nesukroviau, pasitenkindama tik kelionės išlaidomis ir \$25 honoraru, o dažnai ir to neimdama, bet rengėjai, manau, daug kur pelno tikrai turėjo, gi kai kurie net sustiprino savo kasas. Taigi, dar vienas pliusas šalia to, kad žmonėms buvo suteikta galimybė pamatyti kad ir dalelę Lietuvos ir tik tokią, kokią ją buvo pavykę įamžinti filmo aparatu.

Suprantama, tasai nepilnos valandos filmas neturėjo tikslo ir negalėjo patenkinti reikalavimus žiūrovų, kurie norėjo pamatyti viską, kas dabar, ar anksčiau yra dėjęsi Lietuvoje.

Ateities filmuotojai, kurie keliaus į Lietuvą, dabar prisiklausę ir prisiskaitę pastabų apie maniškį filmą, galės geriau orientuotis.

Spauda apie filmą

Užsimerinant apie filmo vertinimą spaudoje, reikia pripažinti, kad ir čia buvo nemažos veiklos, sakyčiau, taipgi nemažo pabudimo iš snaudulio.

Pikčiausiai rašė ir nebūtų dalykų apie filmą išsigalvojo tie, kurie jo visiškai nematė. Taigi, jų kūryba yra "piktos širdies" darbas.

Tie, kurie rašė tą filmą matę, dalintini į dvi grupes.

Džiausia dalis tos grupės rašiusių "nekryžliavojo" filmo darytojos, kad ji to ar kito dalyko į objektyvą nepaėmė, o tik buvo dėkingi už tai, kad pamatė visą eilę faktų, jau nebe gandy, bet neginčijamu dokumentu liudijančių apie okupacijos įtakoje padarytus pasikeitimus ant Lietuvos žemės veido. Jie nepyko ir už tai, ką filme pamatė naujo, bet gero, nes negi rimtas žmogus gali manyti, kad okupuotoje Lietuvoje per mūsų nebuvimą nieko gero negalėjo atsirasti.

Trečia ir gausiausia grupė filmą mačiusių buvo tie, kurie pasitenkino pasidalinę filmo žiūrėjimo sukeltu sentimentu.

Tai tokie bendri įspūdžiai iš filmo, apie kurį pradžiūje, kai keliavau į Lietuvą, nebuvau maniusi, kad pavyks susukti, o jei ir būtų pavykę, tai galvojau jį pasilikti tik sau — kad tenai patirtieji išgyvenimai ilgiau pasilikty sielos gelmėje. Bet įvyko kitaip.

Sugrįžusi ir mažame ratelyje parodžiusi tuos vaizdus, daugelio buvau raginama juos ir kitiems parodyti. Taip ir prasidėjo varginančios kelionės, o jas sekė žiūrovų padėkos, šimtai pasiteiravimų jiems rūpimais klausimais, privačios diskusijos, net labai negudrios provokacijos, vėliau piktai įtarinėjimai ir galop nešvankūs šmeižtai.

Tegul tiems piktiesiems sekasi gyvenime, o aš vistiek jaučiuosi patenkinta, kad sujudinau aprimusius smegenis ir daug kam daviau progos pergaltoti savo pareigas tėvynei.

Vilniaus Universitetas

Poetas Juozas Mikuckis

Juozas Mikuckis, kuris Vienybės namuose gegužės 5 d. pagerbiamas savo bičiulių ir kultūrininkų, kaip poetas pradėjo reikštis 1907 m. Jisai priklauso Fausto Kiršos, V. Mykolaičio-Putino, Kazio Binkio, Balio Sruogos ir Petro Vaičiūno poetų kartai.

Mikuckis bendradarbiavo visoje eilėje nepriklausomoje Lietuvoje ir užsieniuose ėjusių lietuviškų laikraščių, o kai kuriuos ir patsai redagavo.

Atskirais leidiniais yra išleista šie jo poezijos rinkiniai: Pirmosios dainos, 1910

m.; Auštant (dupleidimai), 1912 ir 1919 metais; Didvyriai ir smulkmenos, 1915 m.; Aušros ramos, 1920 m.; Vakarų kaukės, 1924 m.; Laukuose, 1926 m.; Dienų grandys, 1932 m.; Svetimose viršūnėse, 1946 m. ir Lyrikos kraštis, 1954 m. Šiuo metu poetas dirba prie rinktinės parengimo.

Lietuviai, žinodami, kaip Juozas Mikuckis buvo įsijungęs į nepriklausomos Lietuvos laisvės kovas, o vėliau ir į valstybės administracinių įstaigų organizavimą, gali stebėtis, kada jįsai dargalėjo susirasti laiko kūrybai. Bet ir jįs, kaip ir daugelis Lietuvos poetų, kūrybai paskyrė savo laisvalaikį.

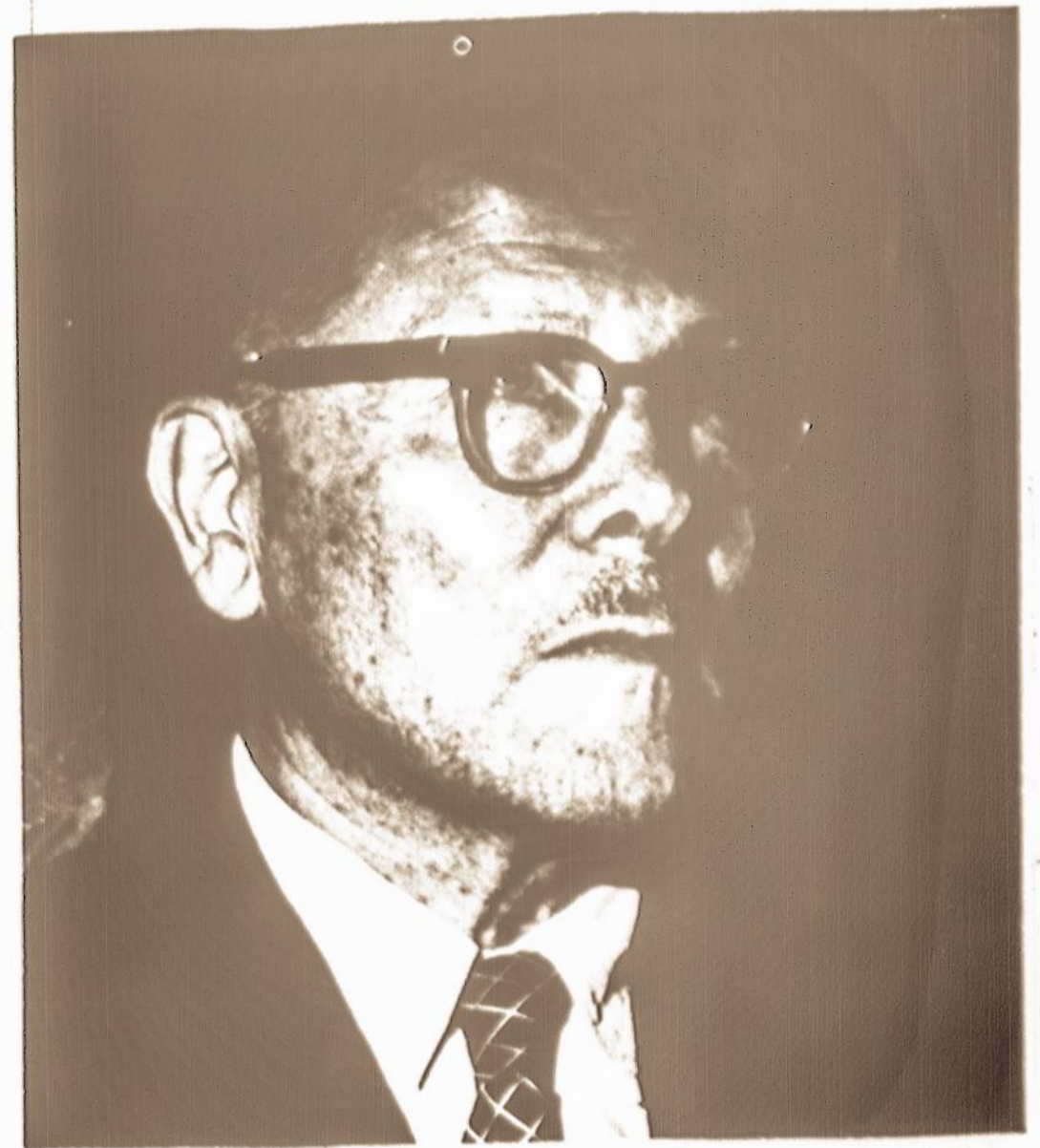
Lietuvių literatūros kritikai Mikuckį vadina jausmo, širdies poetu. Jie iškelia Mikuckio kūryboje nuolat skambantį ilgesį ir nuliūdimą, kontrastus tarp svajonės ir tikrovės.

Mikuckio eilėraščių forma yra klasikinė, paprasta, savita, neapkrauta jokiomis mandrybėmis, daugeliu atvejų dainuotinė. Kai kurie poeto eilėraščiai buvo mūsų kompozitorių komponuoti ir ligšiol skamba kaip dainos.

Mikuckio poezijoje nestinga ir patriotinių eilėraščių bei kariško žygio dainos motyvų.

Poetas yra gimęs 1891 m. rugsėjo 20 d. Zauniškių kaime, Vilkijos vals. Lietuvoje dar 1932 m. pasitraukęs į pensiją daugiausia gyveno savo ūkyje Zauniškių kaime.

Bolševikams pirmą sykį okupavus Lietuvą, jįsai buvo kalintas Kaune. Antrą kartą bolševikams artėjant į Lietuvą, poetas atsirado Vokietijoje, o 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Baltimorėje, kur šiuo metu gyvena ir kuria bei dalyvauja lietuvių kultūrinėje veikloje.

Poetas Juozas Mikuckis

Riterio skydas, apatinės kelnės ir Dirva

Po kovo 31 d. perversmo Dirva darosi vis daugiau ir daugiau juokų laikraštis. Prof. Stasys Žymantas, arba, anot B. Raillos, "žygmantas liūtaširdis", plukdo visus ir save kraujo ir prakaito šešupėse ir žvangna vergijos pančiais, o jo draugas, žurnalistinio mokytojas Bronys Railla, viešai demonstruoja apatines kelnes ir dar kai ką.

Tikrai naujasis Dirvos vyr redaktorius J. Čiuberkis, buvęs prof. S. Žymanto (tada S. Žakevičiaus) sekretorius, vykdo savo balandžio 6 d. vedamajame paskelbtą politiką: "Kada viso to (nuotaikų praskaidrinimo) steksime kultūringomis priemonėmis, kada jausime atsakingumą, o ne klaidingai suprastą *liežuvio laisvę*, tada ramia sąžine galėsime ir rezoliucijose rašyti, kad esame kultūringos ir civilizotos tautos ambasadoriai, kovoję už tautos laisvę *ne nagais, bet protu ir sąžine*" (mūsų pabraukta).

Tikrai, kultūringos ir civilizotos tautos ambasadorius yra Stasys Žymantas, kai jįs apie žurnalistę moterį rašo kaip apie "paikę ir natvę kvališką" (kalbos netaisome, Dirva, bal. 16 d.), arba Bronys Railla, kai jįs viešai Dirvos skiltyse maunasi apatines kelnes (bal. 18 d.). Mes nieko daugiau negalime pasakyti, kaip tik sušukti: "Valio, Dirva, tęskite ir toliau nuotaikų praskaidrinimą kultūringomis priemonėmis."

Tame pačiame bal. 18 d. Dirvos numeryje Bronys Railla rašo, kad jo "skydas pusėtinai tvirtas. Jis nukaltas iš kietųjų metalų: tautos laisvė, garbė, teisė, nepriklausomybės ryžtas, išdidumas, panieka okupantui ir jo maskolbernimai".

Visa tai labai gerai, bet kai tokį skydą užsideda vien apatinėmis kelnėmis apstivilkęs riteris, gaunasi juokinga. Nelyginant ant nešvaraus kuono šorai. Viduramžišais paprastai ne skydas puošė riterį, bet riteris puošė skydą. Šį kartą, atrodo, riteris daugiau teršia negu puošia skydą.

Kitoje vietoje tame pačiame straipsnyje B. Railla rašo. "Jei mano vištos širdelė suskystėtų, tai mano draugo žygmanto liūtaširdžio ranka nesudrebės." Nemanome, kad ir pas B. Raillą tokia jau vištos širdelė (beje kalbiškai, railla reiškia vištą, kuri nepadėjus klausinio, o kudakuoja). O ir iš praktikos žinome, kad to jo draugo "liūtaširdžio" širdis tikrai nesudrebėjo. Visa bėda tik, kad demokratiniame krašte gyvenant tiems "be baimės bet su dėme riteriams" niekas aukų nevaro į ringą.

Kaip ilgai Dirvos skaitytojai džiaugsis ta visa tragikomedija, ne mūsų reikalas. Juokas yra geras dalykas.

A. BARAUSKAS

Keep Freedom Bright

They go well together . . . the American Flag, created during our war for independence, and the Statue of Liberty, France's gift to us more than seventy-five years ago.

Both represent freedom, an ideal as old as man . . . an ideal given reality and meaning in the United States of America.

Freedom has become so interwoven in our way of life that it's difficult for us to imagine being without it.

Yet, we must not take freedom for granted. Today the men behind the Iron Curtain who regard freedom with cynicism, are plotting to deprive us of it.

Despite the threat, as individual Americans we can do something about keeping freedom in our future.

Buying United States Savings Bonds is one way we can help make America so strong—militarily and economically—that our enemies will stop short at the ultimate aggression.

By adding to America's might we can keep freedom bright and flourishing.

We are proud to recommend U. S. Savings Bonds and urge you to buy these BONDS OF FREEDOM as often as possible.

KEEP FREEDOM IN YOUR FUTURE

Buy U. S. Savings Bonds

Where You Work or Bank

Let's All Back THE FREEDOM BOND DRIVE!

This message sponsored as a public service in cooperation with the U. S. Treasury

Aleksys Churginas - Šekspyro vertėjas

Hamletas

Bene vaisingiausias pusmėnesis praėjusiame Lietuvos teatro dvidešimtmetyje buvo slenkstyje tarp 1961-ųjų ir 1962-ųjų metų. 1961 gruodžio 30 d. Vilniaus akademiniame teatre Ipolitas Kernagis pastatė Šekspyro "Daug triukšmo dėl nieko", o po poros savaitių Miltinis Panevėžyje pateikė savąją "Makbeto" versiją.

Svarbiausiuoju to šekspyrinio sriauto kaltininku yra Aleksys Churginas. Be minėtųjų dviejų Šekspyro veikalų jis yra išvertęs Hamletą, Karalių Lyrą, Otello, Romeo ir Džuljetą, Ričardą III-į ir Vindzoro kūmutes. Tad lietuvių Šekspyro vertėjų šeimoje, Churginas yra daugiausia nuveikęs.

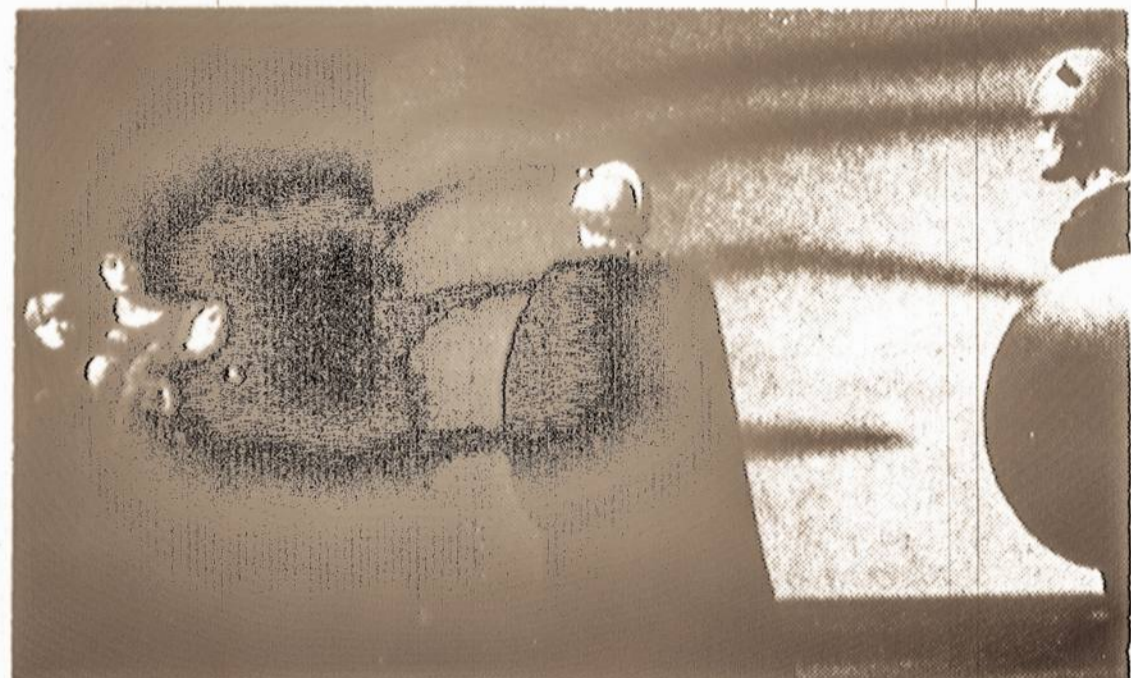
Ir kokybinio atžvilgiu, Churgino vertimai yra žingsnis priekin, lyginant juos kad ir su mūsų darbščiojo kalbininko J. Talmanto bandymais. Kaip vertėjas, Churginas nepasiekia ypatingų poetinės dramos viršūnių; jo dorybės yra kruopštumas, tikslumas ir nuolatinis atsižvelgimas į vaidintojų reikalavimus.

Be Šekspyro, Churginas yra išvertęs ir Goethės "Faustą" (dabar atkarpose spausdina-

mą Montreale "Nepriklausomoje Lietuvoje"). Paminėtini jo rinkiniai "Is Renesanso poezijos" 1957 (kurin įeina Šekspyro sonetų pluoštas), "Is Klasikinės poezijos" 1957, bei Kalderono garsioji drama "Dama valduoklė" 1959.

Atiduoti savo geriausius metus klasikų lietuvinimui — sunki ir nevisad pakankamai įvertinama pastanga. Tačiau tai labai prasmingas darbas: patiekti Lietuvos skaitytojams, ir ypač jaunimui, kla-

sikų daugialypį pasaulį ir jo vertybes. Churgino atsieklimai prašosi ir išsamaus kritiškos iševijos įvertinimo. (Kaip įdomu, pavyzdžiui, būtų palyginti Churgino Hamletą su A. Nykos-Nilūno dar rankraštyje tebesančiu tos pačios tragedijos vertimu). Churginas pradėjo studijuoti Šekspyrą 1934 m. Tikėkimes, kad trisdešimtosiomis jo darbo sukaktuvėmis — ir Šekspyro gimimo 400 metinėmis — tokio vertinimo čia susilauksime.

Scena iš „Makbeto“ I v. 3 pav.

K. VITKAUS nuotr.

William Shakespeare

SONETAS

Tu man graži kaip vasaros diena,
Svelnesnė tu negu akis padangių,
Kuri čia pat kaitrios ugnies pilna,
Čia savo žvilgsnį ūkanomis dengia.

Žiema žibintą vasaros užpūs,
Nuo vėjo nubyrės kvapnus radastas,—
Taip ir jaunystės žavesys trapus
Nuvys lyg pumpuras, šalnos pakastas.

Tik tavo grožio vasara švytės,
Ir neaptemdys jos nė valandėlės
Nei rūškana senatvė, nei Mirties
Kas dieną vis artėjantis šešėlis;

Kol žemė sukas amžinu ratu,
Ir akys šviečia,— tol žydėsi tul

* * *

Kaip scenoje artistas nerangus,
Kuris užmiršta rolę išmėgintą,
Ar kaip koksai pablūdėlis klaukus,
Kuris nuo pykčio pats bejėgis krinta,

Taip lygiai aš svyruoju ir blaškaus,
Išlieti noriu meilę tau kas dieną,
Bet, lyg prislėgtas kvaitulio sunkaus,
Omai sustoju ir tyliau kaip siena...

Todėl, nors vien tik laurai ir nauda
Terūpi jums, nebylios mano eilės,—
Gyvenkite ir būkit visada
Ištikimi šaukliai manosios meilės!

O tu skaityk — ir stenkis akimi
Girdėt, ką šaukia siela nerami.

KULTŪRINĖS ŽINIOS

* Dail. Telesforas Valius išrinktas Kanados Grafikų Sąjungos pirminku. Šiemet tos sąjungos valdyboje yra ir kitas lietuvis, Tai Viktoras Bričkus, vicepirminkas.

* Juozas Gustaitis, dramos aktorius, o dabar Vilniuje veikiančio akademinio operos ir baletu teatro vyr. režisierius, paminėjo savo 50 metų amžiaus sukaktį.

Gustaitis, kuris kaip aktorius dar nepriklausomos Lietuvos laikais yra sukūręs eilę įsimenančių vaidmenų, pokario metais dirbo Klaipėdoje muzikinio dramos teatro režisierium, o pastaruosius dešimt metų — Vilniuje. Jisai parašė libretą A. Račiūno operai "Marytė" ir V. Klovos operoms "Valvai" ir "Dukteriai", be to, scenoje pastatė V. Klovo operą "Pilėnai" ir B. Dvarlono "Dailią".

* A. Sargailienės iliustruota liaudies pasakų rinktinė "Pasakų skrynelė", tarp kitų kelių lietuviškų knygų, atžymėta pirmojo laipsnio diplomu už geriausiai atliktą meninį apipavidalinimą. Diplomas jai paskirtas Maskvoje vykusiame visasąjunginiame konkurse.

* J. Meko filmas "Medžių ginklas" paminėtas Vilniuje išleidžiamame mėnesiniame žurnale Pergalėje. Rašo, kad J. Meko filmas "savo dvasta artimas vad. nepriklausomybės amerikiečių kinematografinių grupės išskojimams."

AŠ MYLĖJAU ŽEMĘ...

Dengdamiesi krūmais ir klebonijos sodu skubėjom į pastatą. Įsprukom vidun. Nėt aiktėlėjau.

— Algis!

Puolėm vienas kitam į glėbį. Klebonas stovėjo šalia ir šypojo.

— Antanėli, mes iš čia turime skubėt. Vytis susitvarkys.

— Jis sumanus vyras. Čia tuoj prisistatys Stumbras. Jis jau informuotas. Skubam. Pasikalbėsime automobilyje. Kol kas naudojuos padėtim. Esi saugus su manim. Sudiev, klebone, dėkui.

Žvilgterėjau į kleboną. O tas, tapnodamas man per petį, tarė:

— Žinau, ką nori pasakyti, — pasisaugosiu.

Movėm pro duris. Pro šventorių išskubėjom gatvėn. Voros sunkvežimių pabūklų ir kitų karo pabaisų riedėjo į rytus. Iš tolo pažinau Algio mašiną. Ji tebebuvo su raudona vėliavėle. Įsėdom.

— Į Panerius, Vincai, — tarė šoferiui Algis.

Tas pasuko šalutinėm gatvėm, ir netrukus išnėrė į vieškelį.

— Jau saugiau. Imk, Antanėli, — jis padavė man ilgavamzdį parabelių.

— Džiaugiuosi ir vėl tave sutikęs. Turime uždavinį. Paneriuose dideli maisto sandėliai. Turime apsaugoti juos. Ten mūsų laukia. Bus koks penkiosdešimtys vyrų. Vokiečiai, spėjama, bus tik rytoj.

— Aušta, — tariau.

— Taip, Mano svajotoji aušra...

Mes tiek daug turėjome vienas kitam pasakyti, bet truko žodžių. O gal įvykių ir netikėtumų banga neleido išsikalbėti. Antra, čia gi ir ne vieta. Žiu-

JONAS RŪTENIS

IŠTRAUKA IŠ ROMANO "RAUDONI VORATINKLIAI"

rėjom vienas į kitą ir tylėjom. Ir be žodžių mums buvo viskas aišku.

— Paikus klebonas, — prabilo Algis. — Čia visko pradžia, Antanėli, — jei kada girdėjai apie štabą, tai jis buvo ten — klebonijoje. Su vyriausiu štabo viršininku — klebonu priešakyje. Daug puikių vyrų čia sutikau. Pasimokiau, prarėgėjau. Viešpatie, į kokius aš pragarus buvau nugrimzdęs... Niekad nepamiršiu šitos vietos, klebono, tokio nuostabaus savo dvasia Vilniaus Apaštalo. Paneriuose tai jo surinkti vyrai. O kur jų nėra šiandien Vilniuje — visur. Ištisi Lipniūno batalionai.

— Kiek kartų mes ten, Vincai, buvom?

— Ar klebonijoje? — atsiliepė užklaustas šoferis.

— Taigi!

— Šimtais, — atsakė, — komisaro štabas veikė.

Ir, matot, neveltui. Jau dabar tūkstančiai žmonių išgelbėta. Kitaip dvigubai būtų išvežę. Žinai, vade, ko aš trokščiau dar prieš mirtį?

— Ko?

— Norėčiau pamatyti Naujosios Vilnios Viešulą.

— Ar tu jo nepažįsti? — žvilgterėjęs ir spausdamas man alkūnę tarė Algis.

— Ne. Visokių pasakojimų apie jį.

— O gal tik legenda?

Iš vieškelio išsukom į žvyruotą kelią.

— Algi, o kur... — nebaigiau.

— Aldona ir Nėlė tvarkoj. Jos saugios. Pali-kau pas Anastaziją.

Net nepajutau, kaip tylutėliai iš mano lūpų išsprūdo Jolanda.

Dailininkas Alfonsas Dargis

Alfonsas Dargis gimė Reivyčiuose 1909 metais. Studijavo Kauno Meno Mokykloje, o 1936 metais gavo valstybinę stipendiją toliau gilinti meno studijas Vienoje. 1936-1940 metais studijavo Vienos Meno Akademijoje, vasaromis keliaudamas Italijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje.

Nuo 1941 iki 1951 metų dirbo scenos dekoratorium — dailininku sekančiuose teatruose: Berlyne, Teplitze, Gotha, Eisenache, Goettingene ir Hannoveryje.

Meninė darbuotė

Alfonsas Dargis dalyvavo daugelyje meno parodų. Po vieną kartą ar dažniau, dalyvavo įvairiose parodose sekančiuose miestuose: Kaunas, Ryga, Talinas, Viena, Roma, Hannover, Hamburgas, Goettingen, Dusseldorf, Kassel, Munchen, New York, Philadelphia, Dallas, Tucson, Nebraska, Milwaukee, Salt Lake City, Chicago, Des Moines, Huntington, W. V., Buffalo, Brooklyn, Delaware, Toronto.

Rochester, N. Y.: dalyvavo 28 parodose, taip pat turėjo 5 asmenines parodas.

Alfonso Dargio kūrinių turi šie muziejai:
Memorial Art Gallery, Rochester, N.Y.
Museum of Fine Art, Dallas, Texas.

Dailininko Alfonso Dargio paroda

ATIDAROMA BALANDŽIO 29 DIENĄ ČIURLIONIO GALERIJOJE, CHICAGOJE

Liko tik saulė...

Dail. A. Dargis

Museum of Modern Art, New York, N. Y.
Philadelphia Museum of Art, Philadelphia, Pa.
The Huntington Galleries, Huntington, W. V.
University of Delaware.
University of Nebraska

Privatų asmenų nuosavybėje A. Dargio kūrinių yra: Lietuvoje, Vokietijoje, Austrijoje, Indijoje, Meksikoje, Anglijoje, Kanadoje, JAV.

Dalyvaudamas daugelyje grupinių parodų, taip pat rengdamas savo individualines parodas, Dargis yra laimėjęs daug kartų oficialias premijas ir pažymėjimus. Neminint jų čia visų, reikia tačiau paminėti bent du svarbiausiu jo laimėjimu: 1961 metais jis laimėjo Rochester-Finger Lakes Parodoje pirmąją vietą, kuri taip pat yra vadinama "The Jurors Show Award", atseit, meno teisėjų pažymėjimas. Šis atsižymėjimas tuo vertingesnis, kad juries komisijoje buvo šie asmenys: Albert Christ-Janer, Pratt Instituto dekanas; Patrick Kelleher, Princetono Universiteto Meno Muziejaus direktorius ir Max Sullivan, Everson'o Meno Muziejaus, Syracuse, N. Y., direktorius. Šitas laimėjimas taip pat davė jam teisę suruošti tose pačiose patalpose: The Rochester Memorial Art Gallery — savo individualinę parodą, kuri įvyko 1961 metų rudenį. Už šią pastarąją parodą Dargiui buvo paskirta 1961-ju metų Lillian B. Fairchild award, kuri yra duodama Rochesterio gyventojui menininkui už labiausiai nusipelnusią ir geriausią kūrybą mene, poezijoje arba literatūroje.

ALFONSO DARGIO MENAS

Nors paskutiniuose darbuose dar ir galima įmatyti grafiko brūkšnių, bet Dargis jau drąsiai ir nesvyruodamas "pabėgo" į spalvų ir linijų karalystę. Čia jis irgi didelis ieškotojas, bet čia jo paveikluose spalvos jau dainuoja ir šoka, lyja ir verkia; linksmynasi ir rauda... Atrodo, kad Dargis savo ieškojimo niekad ir nebaigs, ir tas nuolatiniis naujo ieškojimas jam duos to spindėjimo, kuris jį daro vis naują, pajėgų ir nepastartojantį.

Štai ką rašė apie Dargį Rochesterio meno kritikė Jean Walrath jo paskutinės individualinės parodos proga:

"Žaižaruoją, paslaptinę, vilioją Alfonso Dargio paveikslai, kurių spalvos ištrauktos iš lietaus, iš raudonų gaisrų ir iš šiaurės pašvaistės, mane įtikino, kad Dargis, kaip menininkas, gyvena mažiausia dvi mylios virš žemės.

Jo allejiniškai paveikslai sudaro vieno menininko parodą, vadinamą jury komisijos paroda, kuri atidarė naują Memorial Art Gallery Sezoną. Didelis kambarys, kur jį yra patalpinti, yra švelniai ir turtingai apšviestas spalvomis, kurios yra ne iš šios žemės.

Teisybė, kai kurie jo paveikslai primena mums, kurie jį pažinojo kaip grafiką, grupės daiktų, pastatytus ir kitas šios žemės idėjas. Bet mus labiau patraukia jo iškilnesni paveikslai, paslaptinesni. Jo kompozicijos vaizduoja ne pagaunamus dalykus: prizmes, debesį, kuokštelytes, augimą, ir erdvę.

Vienas iš labiausiai paslaptinių kažkaip sugestionuoja olą su paslaptinomis gelmėmis už priešakinio fono, bet ir tenai nėra nė vienos apčiuopiamos formos. Dargis, mes būtumem linkę sakyti, vaizduoja tikrai dinamines spalvų jėgas, tokiu būdu išreikšdamas savo idėjas apie savo fizinę ir dvasinę aplinką. Tačiau čia yra taip pat bruoželiai kaligrafijos, kuri, puikiai atlikta, duoda kūriniui tam tikro užpildymo."

ANTANAS KLĖMAS

— Jolanda, — pagavo Algis, — Berlyne. Gyva ir sveika. Jei neištekės, galėsi vesti, — pajuokavo.

— Privažiavome pamiškę. Dešinėje buvo sodyba.

Automobilis įvažiavo tiesiai daržinėn. Šoferis tuoj pat prišokęs į skutus sudraskė raudonąją vėliavėlę.

— Atitarnavo... — tarė.

Algis nusišypsojo. Šoferis pasilipo ant šalinės ir ėmė versti šiaudus. Kibom talkon. Algis pažiūrėjo į mane tardamas:

— Bus Nepriklausomos Lietuvos ministeriui! Puikus limuzinas.

— Kur mes čia esamę Algi?

— Koks kilometras nuo miestelio!

— O ši vieta?

— Mažieji Paneriai. Čia rinktinės būstinė. Vietinių lietuvių ukis. Tėvas ir trys sūnūs, kaip ažuolai.

Susitvarkę pakluonėm nuėjom į trobą. Tarpdury mus pasitiko šeimininkė.

— Viskas tvarkoj, — tarė ji.

— Pelėda čia?

— Seklyčioj.

— Pelėda...

— Rūpi? — juokavo Algis.

— Gyvybės ir mirties akivaizda suartina žmones, — atsakiau.

Pelėda, matyt, mus išgirdus atskubėjo prieškambarin. Valandėlę ji stovėjo apstulbusi. Paskui kažką žiopotelėjo ir puolė man ant kaklo.

— Viesule, Višsulėli, sveikas!

Buvau nustebintas. Dar tokios dailios merginos nebuvau matęs. Tokios natūralios, nedažytos, lieknos ir kartu nepaprastai moteriškos.

— Kaip tėvai?, — buvo mano pirmas klausimas.

— Viskas gerai...

— Kaip ranka?

— Ačiū. Tau ačiū. Pelėda... — tariu šypsodamasis. Širdy ją vadinau angelu...

— Šeimininke!, — šuktelėjo Pelėda, — atėik čia — žiūrėk!

Šeimininkė nustebusi žiūrėjo į mane.

— Tai Naujosios Vilnios Viesulas!

— Viesulas... Puolė ir tu man ant kaklo. Kukčiojo. Jos raukšlių išvogtu veidu riedėjo ašaros... Vėliau paaiškėjo, kad mūsų žygiu Naujojoje Vilnioje buvo išvaduotas jos vyriausias sūnus. Šio ukio šeimininkas. Jo čia nėra. Tėvas ir trys sūnūs ir dar šeši vyrai tai pirmoji šios rinktinės grandis — dabar pozicijoje. Tos mano išvaduotasis Laurynas — grandies vadas.

Vincui Algis įsakė išsimiegoti, nes tas jau dvi dienos nebuvo sudėjęs akių.

Pasitarę nusprendėm prisijungti prie rinktinės. Išėjom. Diena buvo graži. Ramu. Lyg niekur nieko. Danguj draikėsi švelnučiai pūkų debesys. Viskas nuostabių žalumų žaliavo. Visur galėjai just gyvybę į vasaros valias pasinešusią...

Gyventi kėlėsi, kaip tada galvojau, ir Lietuva. Algis žodžiais aušo aušra. Lyg tame Maironio eilėraštyje: voratinkliai draikės be vėjo ir gniužo miško tankmėse... Ką žadėjo naujas atėjūnas, sunku buvo spėlioti. Šiuo metu tai reiškė išsivadavimą iš raudonosios bestijos. Vėl kilo didelis noras gyventi.

Ejom siauru pamiškės taku. Nesikalbėjom. Tolumoje matėm, kaip bėgančia ristute kulniavo, balta skarele susirišusi, moteris.

Stabtelėjom.

Bus daugiau

Clevelando lietuviai

J. ANTANAITIS

GYVYBINGA MIRUSIOJO MENO ŠVENTĖ

Paulius Augius

Aldonos ir Juozo Augustinavičių rūpesčiu, buvo surengta grafiko Pauliaus Augiaus darbų pomirtinė paroda. Nors ji truko tik dvi dienas, tačiau parodą aplankė gražūs skaičius dalyvių. O jų grafika nėra šlap sau menas, sakysim, tapyba, kuri kiekvienam daug lengviau suprantama.

Atidarymo vakarą prisirinko beveik pilna Čiurlionio namų salė. Gal ne vien tik pasižiūrėti išstatytų P. Augiaus grafikos darbų, bet ir pasiklausyti Aldonos Augustinavičienės paskaitos.

Kalbėtoja ne tik vaizdžiai nušvietė P. Augiaus kūrybos esmę, bet ir palietė daugelį kitų meno problemų. Būtent, kas yra tautiškas menas (Balys Sruoga yra labai stipriai užakcentavęs, kad tautiškas menas glūdi giliausiame pačių pagrindinių liaudies kūrybos elementų ir jos visos minties supratime); kiek liaudies menas gali įtaigoti individualią kūrybą; kuo kūrėjas turi savo įkvėpimą ir kt.

Paulius Augius kilimo žemaitis, gimęs žemaičių Kalvarijoje, todėl ir jo kūryboje vaizdžiai atsispindi žemaitija.

Kokia gi yra ta Pauliaus Augiaus sukurtoji žemaitija? Lygiai, kaip ir mūsų literatūra, kaip ir mūsų rašytojai Motiejus Valančius, Žemaitė, Donelaitis, Marija Pečkauskaitė vaizdavo žemaitijos žmones visu jų gyvenimo pilnumu, taip pat, sako A. Augustinavičienė, ir Paulius Augius savo grafikoje vaizduoja žemaitiją ir jos žmogų gyvenimo pilnume ir visuotiniame.

Koks gi tas gyvenimas? Tai biednas, vargano kalmo žmogaus gyvenimas, žmogaus vi-soje žemiškos buities realybėje. Tą žmogų slegia, pri-

miausia, kova už būvį. Konkretūs rytojau vargai ir netikrumas. Tame kasdienybės varge Augiaus kūrybos žmogus ieško šviesios vilties ir išsivadavimo.

Augiaus kūrybos žmogus visa savo buitimi krypta į gamtą, į gamtos mistiką. Beveik visoj jo kūryboj spindi saulė, užimdama nevienodai didelį plotą daugumoj jo paveikslų. Ir visai lengva įsivaizduoti čia tos saulės simbolinę prasmę: vargšo žmogaus viltį, laimę, šviesesnę ateitį.

Šalia saulės, toliau, Augiaus kūryboje visa mistika gaubia žmogų augalai, tikri arba tie stilizuoti, simboliški augalai. Ir taip visa jo kūryba kalba, kokia ta žemaitija.

Pauliui Augiui žmogaus gyvenimas atrodė sunkus dėl jo kasdienybės pilnumo. Jam atrodė, kad kova už būvį iš žmogaus atima geriausias jėgas ir talentą. Dėl to labai dažnai kūrėjas tegali atiduoti labai mažą dalelę savo kūrybos pajėgumo.

Asmeniškai Augių slėgė, kad ir jis per mažą kūrybos duoklę atidavė. Jį slėgė ir tuo metu, kada jam gyvenimo sąlygos palengvėjo ir kada pilnai jau subrendo dailininko asmenybė. Prieš pat mirtį jis ištarė: "Talp tat sudužo mano visos svajonės."

O tačiau jis sukūrė ne taip jau mažai. Pilna prasme dailininko kūrybą galima vadinti iliustracija. Jis piešė kokios nors idėjos portretą ar iliustraciją. Aple Augiaus kūrybos technikinio atlikimo sugebėjimus, apie jo talentą, galėtų kalbėti tikrai specialistas, tačiau ir eiliniam žiūrovui į akis metasi nepaprasta jo iliustracijų gyvybė. Augius pasirinko sau specifišką, individualų ir labai originalų

Ohio gubernatorius M. V. DiSalle, Lietuvių Demokratų Klubo valdybos nariai, J. P. Mull - kandidatas į Kongresą ir J. T. DeRichter į Ohio Senatą pasitarime rinkiminės kampanijos reikalais. Nuotraukoje (iš k. į d.): Clevelando miesto tarybos narys E. Katalinas, J. P. Mull, gubernatorius M. V. DiSalle, J. T. DeRichter, J. Nasvytis, V. Balas.

stilių, toli nueidamas nuo realistinio vaizdavimo.

Būdamas lietuviška ir žemaitiška Pauliaus Augiaus kūryba, argi ji gali būti įdomi ir užsieniečiams? Žinoma, atsako A. Augustinavičienė. Dėl to, kad jis duoda savotiškai užbaigtą, vieningą ir labai kondensuotą stilių; ir dėl to, kad jis sprendžia paprasto žmogaus buities problemas, kurios yra universalios viso pasaulio žmonėms.

Baigiant verta pažymėti, kad paroda nepasižymėjo nei spalvingumu, nei paveikslų dideliu skaičiumi, o tačiau ji atidengė tam tikrą grožį, tam tikrą meno šventę, žmogaus-kūrėjo, kurio palalkai išsisi kapuose, o jo kūryba gėrisi ir gėrėsis gyvieji...

PRISIMINĖ 10 DIEVO ĮSAKYMŲ

Vilties draugijos oficialiai buvo pranešta, kad buvęs DIRVOS redaktorius B. Galdžiūnas išvyko atostogų, po kurių į DIRVOS redaktoriaus ir reikalų vedėjo pareigas nebeįė.

Tačiau savo laiškuose Darbininkui ir Draugui B. Galdžiūnas išryškino tiesą, ir nebet kalp, o pasiremdamas vienu iš dešimties Dievo įsakymų. Būtent, kad jis iš redaktoriaus

pareigų atleistas, niekur atostogų nėra išvykęs, tik eityjų pareigų toliau nebegali eiti...

Tuo pareiškimu atkreipė clevelandiečių dėmesį, kodėl iš dešimties Dievo įsakymų pasirinkti tik vienu, o ypač tuo, kad redaguodamas DIRVĄ vargu ar remdavosi net ir tuo vienu Dievo įsakymu.

Bet, jei ieško paguodos Dievo įsakymuose, tai jos galėtų rasti ir Šventame Rašte. Pavyzdžiui, Šv. Luko Evangelijoje:

"...Palaiminti, kurie dabar alkstate, nes būsite pasotinti;

palaiminti, kurie dabar verkiate, nes juoksitės; palaiminti būsite, kai žmonės neapkęs jus, atstums jus, darys ir atmes jūsų vardą kaip piktą dėl žmogaus..." Luko 6, 20-33.

* Antano Škemos Raštų Išleidimo Fondui savo anksčiau prislysta įnašą Vytautas Saulius, lietuviškosios spaudos bibliografinio leidinio "Mūsų Lentyna" leidėjas, pakėlė iki 200 dolerių.

ŠVIESOS IR SANTAROS FILISTERIŲ NEW YORKO SKYRIUS JUS IR JŪSŲ ARTIMUOSIUS MALONIAI KVIEČIA Į PAVASARIO BALIŲ, Ruošiamą šių 1962 metų gegužio mėnesio 12 dieną REVOIR'S LAKEVILLE MANOR PATALPOSE, NORTH SERVICE ROAD LAKE SUCCESS, LONG ISLAND, N.Y. PRADŽIA 8-TĄ VALANDĄ VAKARO ĮŽANGOS KAINA \$ 7.50 ASMENIUI STALAMS UŽSAKYTI IR SMULKESNEI INFORMACIJAI PRAŠOME SKAMBINTI N. VALAITIENEI LA 8-2231 ARBA R. ČERKELIŪNIENEI HO 4-8901

ROMOJ ELKIS KAIP ROMĖNAS...

Kapitalistinėje santvarkoje Tu dirbi už dolerį, ar doleris dirba Tau?

Aukštą mokslą baigę ekonomistai ir advokatai, susibūrę tiesioginio investavimo bendrovėn,

FRANKLIN Inc. INVESTORS

siūlo Jums ne 4%, ne 7%, bet garantuotus 12% per metus.

Jeigu Jums rūpi sužinoti kokiu būdu Jūsų doleriai gali Jums uždirbti tris kartus daugiau naudos, nei laikomi bankininko indėlyje, prasome skambinti PR 2-3040, arba rašykite šiuo adresu: 1517 Bedford Avenue, Brooklyn 16, N. Y.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Sveikata yra grožis

V. ČEFAUSKIENĖ-GPINKEVIČIŪTĖ

Didysis vokiečių filosofas Schopenhauer yra pasakęs, kad devyni dešimtadaliai mūsų laimės pareina nuo sveikatos. Ir iš tikrųjų, jeigu žmogus nesveikuoja, jei jam viskas nemiela — niekas jo nedžiugina, nors jis ir milijonus turėtų.

Žinomas gydytojas H. Buerger yra paskelbęs šitokią 12 punktų programą, kaip geriausiai išlaikyti sveikatą ir kaip sustiprinti savo jėgas ir atsparumą:

1. Prižiūrėk savo odą. Kas rytą sausu šepetiu daryk masažą širdies link, Juopalengvinsi širdies darbą. Du kartu per savaitę įtrink į visą kūno odą natūralaus aliejaus, neužmiršk ir kojų.

2. Prakitavimas išvalo kūną ir apsaugo nuo įvairių ligų. Todėl imk kartą per savaitę karštą vonią 20 minučių, pamažu papildydama karšto vandens. Su šepetiu masažuok savo kūną, visuomet širdies link. Po vonios susivyniok į rankšluostį, drungnu vandeniu nusiprausk ir pagulėk mažiausiai 45 minutes.

3. Išmok kvėpuoti. Gilus ritmiškas kvėpavimas padeda smegenims, sustiprina širdį ir kraujo apytaką. Kai turi sveikus plaučius, tai eidama pasivaikščioti, jei oras švarus, daryk taip: pirmiau iškvėpuok, tada 7 žingsnius žengdama įkvėpuok ir 3 žingsnius sulauk kvėpavimo.

Taip daryk 10-15 kartų. Kai pripirasi, tai įkvėpimą padidink iki 10 žingsnių, o 5 žingsnius kvėpavimą sulauk. Tik visuomet reikia saugotis neperdėti, savęs nenuvarginti. Sveika plaukti, vaikščioti, į kalnus lipti, dainuoti, švilpauti ir tt. Visa tas padidina mūsų kvėpavimo pajėgumą.

4. Visoks judėjimas sveika. Sportuok kiek tik galėdama.

5. Gerai sukramtyta — JAU PUSIAU SUVIRŠKINTA. Valyk savo dantis rytą ir vakarą. Prieš pietus gerai būtų šiek tiek pailsėti. Tai daug reikšmingiau negu poilsis po valgio, išsėdamasi "atleisk" visus raumenis, nieko negalvok. Žiūrėk, kad virškinimas būtų tvarkoje.

6. Tavo maistas turi būti tavo vaistai, o tavo vaistai — maistas. Svarbu, kad maistas nebūtų vienpusiškas, kad jame būtų visų reikalingų kūnui medžiagų. Vaisiai, salotos, daržovės, pienas, varškė, mėsa, riebalai, sūris, cukras, duona — tai svarbiausi dalykai.

Seimininkė turi žinoti, kad daugelį maisto gaminių verdant sunaikinami vitaminai ir kitos naudingos medžiagos. Tušinti su aliejum arba sviestu gaminiai išlaiko daugumą naudingų medžiagų.

7. Natūralus maistas pirmon galvon. Jis turi pirmenybę prieš "kultūrinį" arba pramoninį maistą. Valyk kasdien ko daugiau sveiko natūralaus maisto — vaisių, salotų, daržovių, pieno, bulvių, varškės ir tt.

8. Pavasaris ir rudenis yra pavojingas laikas. Tuo metu 3 savaites patariama gerti tam tikrą kraują valančią arbatą. Gerai kas 2 metai padaryti viso kūno valymą, bet, žinoma, pagal gydytojo patarimą.

9. Labai svarbu geras miegas. Miegas reiškia pilną ramybę, bet miegant medžiagų pasikeitimas kūne nesustoja. Anksti gulintis ir anksti keliantis. Nemiegok per daug minkšto lovoj, stenkis laikyti atvirą langą.

10. Svarbu aplinka. Drabužiai turi būti lengvi, patogūs, šilti, gražūs, batai neturi spausti kojų. Butas turi būti jaukus, nes tokiame greičiau rasi ramybę. Jei nori užmiršti savo "pilką" gyvenimą, tai tegu tavo namai spindi maloniomis spalvomis.

11. Mokėk sukaupti savo moralines jėgas, stiprink atmintį. Kas išsisi — tas rūdija. Ir vaikščiodama prisimink tą ar kitą įvykį su visomis smulkmenomis. Taip kartodamas stiprinsi savo atmintį ir neduosi jai "rūdyti".

12. Apsisaugojimas geriau negu gydymas. Patartina bent vieną kartą per metus visai šeimai nueiti pas medicinos ir dantų gydytojus sveikatai patikrinti. Toks tikrinimas apsaugos nuo netikėtų ir nevienos ligos. Kaip lengvai ir laimingai žmonės galėtų gyventi, jei jie visi būtų sveikil! Sveikata yra didžiausias turtas ir todėl mes turime rūpintis ją išlaikyti ko ilgiausiai.

Lietuvių Dukterų D-ja ruošia pavasarinį koncertą gegužės 5 d. 7 val. vak. Jaunimo Namuose, Chicagoje. Programoje dalyvaus visos Chicagoje geriausios jėgos.

Aldona Noakaitė-Čekienė su vyru dr. Ged. Čeku iš Providence, R. I., Velykų šventės praleido pas tėvus Noakus New Yorke.

New Yorko Lietuvių Atstovybės Moterų klubo narys su valdyba. Kaip pereiniais metais, taip ir šiemet, veikliosios moterys rengia savo pavasario pobūvį, škart Velykų vaišes, kurios įvyksta šeštadienį, balandžio 28 d., 7 v. v. V. Steponio Festival Restaurant patalpose New Yorke. Programoje dalyvauja Antanas Gustaitis. Bus šokiai. P. Jurkaus nuotrauka

Laisvųjų lenkų šventė

J. VALAKAS

Nuostabi laisviesiems pasaulyje lenkams diena yra Gegužės 3-čioji, vadinamoji Konstitucijos diena.

Daugel šimtų metų lenkų tautai tenka garbinga vieta Europos tautų tarpe. Nepaisant visokių istorijos eigoje ne tiek laimingai susiklojusiu dalykų, lenkai yra tas ryškusis elementas, ties kuriuo ir ateities Europoje nebus galima prasilenkti.

Būdami Lietuvos kaimynai, lenkai negali lietuviams nerūpėti. Buvo daug klaidų klaidelių, kurios lietuvius pykdino ir tuo pačiu nuo lenkų atstumė.

Laikai keičiasi, o gi lietuviškoje sąmonėje nerandame vietos, kalbos su savo kaimynu. Visą laiką ignoruoti ar pykti — juk ar taip jautėsinaga? Pats gyvenimas verčia ieškoti kalbos, kuri abiem suprantama. Vengti, atrodo, būtų lyg nelogiška.

Yra faktas, didžiuliai taurių lenkų visai nesvarbi Vilniaus sritis, o jeigu buvo kas neteisingai padaryta, anopacių lenkų, tai tų, kurie neturėjo balso atstovauti lenkų tautą.

Dabartinės Lenkijos ribose yra lietuviškieji Seimai, Punsakas. Lengva suprasti, kad tie mūsų broliai mums svarbūs. Antra vertus, tos lietuviškosios žemės yra tik maži grūdeliai Lenkijos valstybėje, ir todėl tikime, jog ilgainiui jos vėl prisiglaus prie būsimos nepriklausomos Lietuvos ka-

mieno, tuo nedarant jokios skriaudos Lenkijai.

Kelias žodžiais aptarti visus reikalus neįmanoma, tačiau Gegužės 3-čioji yra puiki proga pasiūsti mūsų kaimynams daug nuoširdžių sveikinimų ir linkėjimų.

Ta proga prisimena vienas lietuvių susitikimas su lenkais.

Vienybėi minint 76-tuosius gyvavimo metus, Vienybės kviečiami, į pobūvį, tarp kitų, atsilankė amerikiečių lenkų spaudos atstovai. Tai tikrai retas atsitikimas ir galbūt vienintelis, kai lenkų žurnalistai rado progos arčiau sueiti į ryšį su lietuvių spauda ir plačiau išsikalbėti abiem pusėm rūpinom temom.

Lenkų žurnalistai, sveikindami ta proga Valeriją Tysliaviene, kaip Vienybės leidėją, pabrėžė savo susidomėjimą platesniu lenkų-lietuvių bendradarbiavimu, kuris, jų nuomone, būtinas, atsižvelgiant vien ir į tai, jog Lenkija su Lietuva artimi kaimynai. Lenkų žurnalistai neslėpė ir to fakto, kad esama ir kai kurių nesuspriktimų ar egoistinių aiškinimų vienu ar kitu klausimu.

Ta proga Vienybės viešnia buvo Halena Wiercińska. Ši populiari lenkų veikėja kilusi nuo Šiaulių. Šiuo metu jai, kaip vienai iš gen. Pułaski fundacijos vadovaujančių asmenų, krenta visa našta, ruošiant garsiuosius Pułaski dienos paradus New Yorke. Pa-

brėžtina, kad ši viešnia yra marš. Piłsudskio bei buv. Lenkijos prez. Narutavičiaus gimintaitė. Malonu pastebėti, jog p. Wiercińska užsisakė Vienybę.

Redaktorius Józef Dubicki atstovavo lenkų dienrašty Newy Świat (Naują Pasaulį), kurio kryptis yra katalikiškai tautiška. Dienraščio tiražas siekia per 30,000. Vyriausioju redaktoriumi yra I. Morawski, kilimo iš Lietuvos. P. Dubicki kilęs iš Vilniaus krašto, Kamajų vietovės. Mokėdamas lietuviškai, jis stebi lietuviškąją spaudą ir svarbesnius įvykius pateikia savo skaitytojams. P. Dubicki — plataus akiračio laikraštinkas. Yra baigęs St. Batoro unte Vilniuje istorijos mokslus ir ypač pamėgęs Lietuvos istoriją, kuri, kaip pats sako, jam esanti arti širdies.

Kitas lenkų žurnalistas, ta proga lankęsis Vienybėje, buvo Antoni Brzenk, kilimo iš Lenkijos gilumos, niekad Lietuvoje nebuvęs, tačiau pamėgęs lietuvius bei jų kalbą. Studijuodamas Krokuvos unte, Brzenk buvo prof. Albino Herbačiausko studentas. Apie prof. Herbačiauską Brzenk prisimena šiltais žodžiais, kaip apie didį savo krašto mylėtoją. Tiek A. Brzenk Vienybės pobūvyje, kaip ir J. Dubicki, kėlė minčių už glaudesnį lenkų-lietuvių bendradarbiavimą. Esą, yra eilė galimybių arčiau vieniems kitus pažinti, geriau suprasti.

Pabaigo 11 psl.

Bostono skautės tariasi dėl veiklos. R. Bričkauskas nuotrauka

GINTARAS
Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Haven Realty

JUOZO ANDRUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUSIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

36-40 Staag St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Vincui Velžiui 70 metų

(JO DVIGUBOS SUKAKTIES PROGA)

Baltimorė jau nuo seno, nuo pirmųjų ateivių čia įsikūrimo, ne eilinė lietuvybės atžvilgiu gyvenvietė. Ir dabar dar iš įsisiūbavimo baltimoriečiai tai čia, tai ten pirmąją, pralenkdami didesnes lietuvų susispiestines (kolonijas).

Štai po Jono Lietuvninko stambiųjų įnašų Vasario 16-tojos Giminaičiai išlaikyti ir tautinės pakraipos laikraščiams sustiprinti į priekį iškilio ir kito gero patrioto Vinco Velžio vardas. Jis tapo pirmuoju baltimoriečiu Lietuvos Fondo tūkstantininku. Jo auka šiuo metu, kai tas fondas dar tik kuriasi, yra dvigubai svari. Kalkiti dar tik svarsto, ar aukoti, V. Velžis, nieko nelaukęs, nuslūncia čekį. Kas Dievo Dievui, kas karaliaus karaliui: kai mano šeimai aprūpinta ir mano paties gerovė užtikrinta, auka turi būti atiduota tautai, iš kurios esu išėjęs ir kuri man davė daug garbingų savybių. Tegu mano sėkmingo darbo vaisiais naudojasi lietuvybė, tautos kultūra, tegu būna pamėtos pastangos atgauti Lietuvos laisvę! Vincas Velžis šitą dėsni suprato.

Gimęs 1892 m. balandžio 5 d., Velykų rytą, Aukštikalnio (seniau vadino Šleikiškių) kaime, Pasvalio valsč., 31 ha ūkyje. Į Ameriką atvyko 1908 m. Iš mažens pamėgęs medžio apdirbimą, Bostone įstojo fortepijonų fabriką, kur jau dirbo jo velionis brolis Benediktas. Darbas čia Vincui sekėsi, bet greit pasibaigė. Manė eiti mokytis, bet įsitikino, kad tokiaame amžiuje mokslas sunkiau eina į galvą. Tada susidomėjo "pikcerninko" verslu, įsigijo savo įstaigą Providence (Rhode Island), kur buvo vieninteliu lietuviu fotografu tarp kita-taučių. Praėjusiais metais lapkričio mėn. suėjo 50 metų, kaip V. Velžis verslininkas. Pas, karo metu jį mobilizavo, davė jam 15 dienų parduoti savo foto įstaigą. Po išelto apmokymo buvo panaudotas vakarų fronte, Prancūzijoje, kur darė fronto nuotraukas iš lėktuvo.

1919 m. sužinojęs, kad Baltimorėje lietuvis fotografas parduoda savo verslavietę, persikelia čia ir, kaip jis pats sako, "Pradėjau dirbti pini-

Vincas Velžys

gus. Būzneriaus valandos nenustatytos, kartais dirbdavau į dieną po 15 ir net 18 valandų." Be to, iš A. Ramoškos nupirko liet. knygų ir kalendorių prekybą. Ne tik darbštumu ir rūpestingumu pelnė pasisekimą. Žmonių palankumą laimėjo savo nuosaikiu, ramiu ir maloniū būdu. Nuo 1948 m. perėjo į kitą biznio sritį tapo finansininku; teikė paskolas, prekiaavo namais, jų nemažai supirkęs, nuomojo kitiems ir tuo būdu susidėjo nemažą kapitalą. Čia jam daug padėjo žmona, čiagimė, pagal tėvus Pranė Milaševičiūtė, taipgi sūnus Vincas, išėjęs teisininko mokslą.

Visą savo gyvenimą būdamas išitraukęs į verslą, jautė taip pat reikalingą atsigausti dvasia savųjų tautiečių tarpe ir lietuviškoje veikloje.

Ne vienas mūsiškių, pajutęs, kad jau apsidraudęs savo ateitį ir pasiekęs ekonominio pajėgumo, jaučiasi savųjų nereikalingas, eina atskiru keliu, dažnas pakrypdamas netgi svetimųjų pusėn. V. Velžis, pasiekęs šitokios padėties, visą laiką nuoširdžiai ėjo su savaisiais tautiečiais. Kai nebuvo jaunesnių už jį, ėjo su senaisiais. Kai atsirado naujieji, lygiai gražiai sutarė su jais, nekaišiodamas įiems kojų ir nerodydamas savo amerikinio "mandražo".

Sukaktuvinininko visuomeniškumą rodo didelis skaičius organizacijų, kurioms jis priklauso: Atletų klubui, Bal-fui, Dalnos Draugijos rėmėjas, Demokratų klubui, Kęstučio-Mindaugo pašalp. Draugystei, Lietuvos Legionierių daliniui, S. L. A. kuopai, Svetainės bendrovei, Sv. Vardo D-ai, Tėvynės Mylėtojų

D-ai, Lietuvai Vaduoti Sąjunga-dabartinei Tautinei S-gai ir Vyčių kuopai. Vienu metu buvo net šešių jų pirmininku.

Reikėjo visur suspėti. Uoliai lankydavo visus susirinkimus, nežiūrind, kad daug jaunesnių už jį amžiumi "nestsėdavo". Vietos draugijas atstovavo daugely šeimų ir suvažiavimų. Visa tai reikalavo nemažai laiko ir ištvermės. Tokia našta ilgainiui, gal būt, pakenkė ir sveikatai. "Koks tik darbas buvo užmanytas dėl Lietuvos labo, aš esu prisidėjęs," pasakoja jis. "Dalyvau-vau visokiame lietuviškame veikime. Ir nesigailiu: prasilavinau pats ir daug ko išmokau, nors ir pasenau be laiko — gal greičiau, negu kiti."

1933 m. buvo nuvykęs apsilankyti savo gimtinėn. Su šypsena jis prisimena savo tetą Dragūnienę, kuri buvusi labai stipri moteris: pakėlusi nuo žemės, patrenkdavo bet kokį vyrą.

V. Velžis yra buvęs Vienybės dalininku (šėrininku). Ją skaito nuo 1909 metų. Kada tik yelionis Tysliava atvažiuodavo Baltimorėn, aukotojų laikraščiu paremti sąraše su penkine ar dešimtaine visuomet būdavo ir V. Velžis.

Pokario metais, jam esant vietos Balfo pirmininku, jo parašu tremtiniams Vokietijoje sudaryta daug garantijų. Tikro skaičiaus Velžis dabar nė nežino. Vienas tokių atsiimtųjų, Lažaitis, pamėgino suskaičiuoti ir jau surado 30.

70 metų amžiaus sukakties proga Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius balandžio 8 d. Liet. Svetainėje surengė šaunią vakarienę, kurioje dalyvavo apie 70 asmenų ir visa sukaktuvinininko šeima: žmona, sūnus ir dukterė su žentu — Amerikos karo laivyno vyr. leitenantu. Sveikintojai ir kalbėtojai linkėjo laimingai sveikam sulaukti kitatiek metų. Susijaudinęs Velžis visiem dėkojo, taip užbaigdamas: "Dabar, kai aš žinau, kad mano veikla ir pastangos padėti lietuvių bei yra pastebėtos ir jūsų įvertintos, galėčiau sau ramiai numirti."

B.M.

Kazys Saikus, Vienybės skaitytojas, taip pat priskiriamas prie jos veteranų, kadangi laikraštį skaito jau virš 40 metų. Atvykęs į Ameriką 1913 metais, C. Saikus apsigyveno New Jersey ir jau 29 metus dirba kaip virėjas Essex County ligoninėje. 1930 m. buvo nuvykęs į Nepriklausomą Lietuvą. C. Saikus yra ne tik ilgametis Vienybės skaitytojas, bet ir rėmėjas.

TAUTVAIŠIENĖS ATSIMINIMAI

Didžiai reikšmingą darbą atliko socialdemokratai, išleisdami H. Tautvaišienės vargo atsiminimus iš tremties Sibire, kur ji to "ragaišio" ragavo per 15 m. Sakytumėm, nelabai vaizdžiai, ne taip "naujoviškai" pavadintas pats leidinys, būtent — "Tautų kapinynas Sibiro tundroje".

Tautvaišienė — žagarietė. Už tai, kad jos vyras (žuveš Sibire) buvo valsčiaus savivaldybės sekretorius, Tautvaišienėi buvo pakelti tiek skausmingų kančių, kurios, rodos, iš viso neįtikėtinos XX amžiuje. Kiekvienas tų atsiminimų puslapis toks nepaprastai šiurpus. Ir ar nekeista, jog tas mūsų tautiečių vargų dienų sąskaitas tegalėjome patirti tik po 20 m., kai tuo tarpu žinios per radiją, televiziją žinių agentūrų išnešiojamos beveik tą pačią akimirką.

Armonienės "Palik ašaras Maskvoje" yra taip pat nepaprastai vertingas įnašas atžymėti mūsų tautos kančių istorijai, tačiau Tautvaišienės

pasakojimai gal kuriais atvejais pralenkia Armonienę, ypač tuo kad Tautvaišienės tremties vieta vienu metu yra buvusi keletą tūkstančių kilometrų išlauriau, nei Armonienės. Leno upės žiotyse lietuvių nebuvo šaudomi, bet sušaldomi. Ir daugeliui toji 136 psl. knygutė atvers tuos plotus, apie kuriuos tikrai tiek mažai ligšiol žinota.

Lygiai kaip Armonienės knyga turėtų būti atspausdinta lietuviškai, taip ir H. Tautvaišienės "Tautų kapinynas Sibiro tundroje" reikėtų išversti į anglų bei kitas kalbas ir atspausdinti. ALTas, VLIKas, ar kiti veiksniai tuo padarytų sau gražių nuopelnų.

K. Bielinio papildymas Tautvaišienės knygoje visai su reikalu pridėtas, ypač jaunesnioji karta, kuriai caro katorgos lyg miglose, iš to daug ką patirs. (av)

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

1962 METŲ BALANDŽIO 29 DIENA 5 VAL. VAKARE
APREIŠKIMO SALĖJE BROOKLYNE, NEW YORKE

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA RUOŠIA LITERATŪROS ŠVENTĘ

PROGRAMOJE: Akt. V. Valiukas, rašytojai - L. Andriekus, K. Grigaitytė, O. Balčiūnienė, St. Zobarskas, L. Žitkevičius, pianistė Aldona Kepalaitė ir J. Matulaitienės tautinių šokių grupė.

ŠOKIAMS groja A. Štarolio orkestras. Užkandžiai ir gėrimai. Įeinant aukojama \$2, studentams \$1.

Visi kviečiami ateiti ir pasigėrėti
Lietuvių kūrybos laimėjimais.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

THE

Tel Taylor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaižiai

Ofseto spaudos darbai

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BPOŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI

* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Sulaitis

XII-ju Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių pirmoji dalis buvo pravesta Detrote balandžio mėn. 7-8 d.d. Čia įvyko plaukymo ir stalo teniso varžybos, sutraukusios tik mažą būrį sportininkų.

Vyrų grupėje geriausiai užsirekomendavo J. Giedraitis iš Hamiltono, o 3 pirmąsias moterų vietas nusinešė L. Jonušaitė iš Rochesterio. Iš jaunųjų plaukikių ryškiau išsiskyrė mergaičių B klasės sportininkė N. Kekštaitė (Toronto Aušra). Komandinę pergalę laimėjo Toronto Aušra su 53 taškais, antroje vietoje palikusi Rochesterio Sakalą — 28 taškai.

Stalo tenise didesnių prošvaisčių irgi nebuvo. Laimėjo "tradicinis" meistris — P. Gvildys iš Toronto, o antrąją liko chigaietis V. Kleiza. Vyrų vienetė pasirodė didžiausias dalyvių skaičius — 23, o kitose — (išskyrus jaunius) nesiekė 10. Jaunių A klasėje I vietą nunešė J. Kavaliauskas iš Omahos. Iš moterų ir mergaičių A klasėje pirmąją buvo E. Sabaliauskaitė iš Toronto.

Chicago yra sekanti vieta, kur įvyks XII-ju Š. Amerikos žaidynių vienos varžybos. Balandžio mėn. 28-29 d. d. čia bus varžomasi visų

klasių krepšinyje, kur yra laukiama stiprių pajėgų. Kadangi krepšinio sezonas mokyklose jau yra pasibaigęs, tai čia komandos galės pasirodyti su savo žvaigždėmis, kurios tik panašiomis progomis tesužiba mūsų sporto padangėje.

Iš viso yra laukiama apie 25 vienetų su keliais šimtais žaidėjų.

Chicagos Neries jauniosios tinklininkės pasiekė, bene, didžiausią komandinę lietuvių pergalę Illinois valstybėje. Balandžio 15 d. pasibaigusioje Central AAU tinklinio varžybose jos iškovojo Illinois čempionių vardą mergaičių tinklinyje.

Lietuvaitės išėjo laimėtojomis iš 25 komandų tarpo, kurios rungėsi dviejų minusų sistema įvairiose Chicagos dalyse. Baigmėn patekusios be pralaimėjimo, jos čia susitiko su viena minusų turinčia Foster parko komanda, kurią įveikė 3 setų kovoje — 13:15, 15:7, 18:16.

Nėris po laimėjimo gavo čempionių medalius, o dvi žaidėjos dar specialias dovanas — T. Prunskytė buvo išrinkta geriausia tinklininke, o ji kartu su D. Maskolūnaitė pateko į Illinois rinktinę.

Pažymėtina, jog moterų klasės varžybose laimėjo amerikiečių komanda, kurioje žaidė 3 lietuvaitės — Nėries tinklininkės: O. Blandytė, A.

Baloun ir D. Dambrauskaitė. Šios komandos nuotrauka tilpo Chicagos dienraštyje — Sun-Times.

* Sovietų atnešta sporto draugija Spartakas balandžio pradžioje Lietuvoje buvo panaikinta ir sujungta su Žalgirio draugija. Todėl dabar Vilniaus Spartako futbolo komanda, kuri dalyvauja Sov. Sąjungos A klasės pirmenybėse, bei kiti žymūs sporto vienetai jau yra vadinami lietuvišku-Žalgirio vardu. Taip pat perkrikštytas yra ir didžiulis Spartako sporto stadionas Vilniuje.

* Lapkričio mėn. Sov. Sąjungos vyrų ir moterų krepšinio rinktinės lankysis JAV ir čia žais 16 rungtynių (po 8). Jos rungtyniaus su Denverio, Akrono, Bartlesville ir kitomis mėgėjų komandomis. Tai jau bus ketvirtas JAV-Sov. Sąjungos krepšinininkų tarpusavio vizitas; iki šiol amerikiečiai du kartus yra viešėję Sov. Sąjungoje, o svečiai iš užgel. uždangos kartą buvo atvykę Amerikon. Šį kartą, kaip ir pirmąjį, laukiama bent kelių lietuvių pasirodymo.

LENKŲ LAISVĖS ŠVENTĖ... Atkelta iš 9 psl.

Lenkų žurnalistas domėjosi lietuvių veikla Amerikoje. V. Tysliavienė parodė svečiams pirmuosius Vieniybės nr., ir čia lenkų žurnalistas atrado, jog Nowy Świat seneniai atkarpoje spausdintoji Bernatavičiaus apysaka — Pajauta, Lizdeikos dukra — jau prieš 76 m. buvo spausdinama Vieniybės Lietuvninkų.

Svečiai su susidomėjimu klausėsi S. Narkėliūnaitės pasakojimų apie Vilnių, kurį, kaip žinia, ji aplankė praėjusią vasarą. Buvo parodytas ir filmas iš tos kelionės.

Šia proga tenka pastebėti, jog Nowy Świat Vasario 16 dienos nr. įsidėjo vedamąjį "Rosjanie, czy Litwini?". Šiame straipsnyje dėmesys

Toronto vyrų kvartetas New Yorke

Muz. S. Gailevičiaus vad. Toronto-vyrų kvartetas.

Šeštadienį, gegužės 5 d. iš Toronto atvyksta muz. Stasio Gailevičiaus vadovaujamas vyrų kvartetas, kuris Webster Manor salėje pirmą sykį koncertuos New Yorke ir New Jersey lietuviams. Kvartetas didelių pasisekimu yra koncertavęs daug kartų Kanados lietuviams. Kvarteto repertuarą sudaro lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūriniai. Bus Švedo, Šimkaus, Budriūno, Petrauskio ir Kačanausko kompozicijos. Iš klasinių veikalų kvartetas dainuos Schuberto Serenadą ir Karinį maršą, Bizet

Serenadą ir kt. Bus keletas modernių kompozitorių dainelių.

Be kvarteto, pirmą kartą New Yorke pasirodys du solistai — kvarteto nariai — R. Strimaitis ir H. Rožaitis.

Salės vieta — 125 E. 11th St., New York City (šalia Webster Hall). Koncerto pradžia 7:30 val. punktualiai. Programai vykstant, publika į salę nebus leidžiama, tad publiškai nereikėtų vėluoti. Vietos salėje yra numeruotos, todėl bilietus reikėtų įsigyti iš anksto Ginkų krautuvėje, Brooklyno ir Piliiečių klubuose, Andriušio įstaigoje ir pas Akademijinio Skautų Sąjūdžio narius.

Po koncerto — šokiai iki 1 val., grojant Jurgio Vedegio orkestrui.

Staliukas iš anksto rezervuoti pas Algį Šetiką, VI6-1957.

Tą pačią dieną Festival salėje bus pravestas paskaitų ciklas tema "Žvilgsnis į pavergtą Lietuvą". Paskaitas skaitys Tomas Remeikis, Vytautas Strolia, Vincas Rastenis ir Pranas Zundė. Pradžią — 12:45. Festival salė, 40 E. 26th St., New York City.

skiriamas ir Vienibei, pabrėžiant, jog tai seniausias lietuvių laikraštis pasaulyje. Mes manome, jog šis lenkų žurnalistų ryšis su lietuviškąja spauda buvo geras ženklas geresniam tarpusavio kaimynų susipratimui.

Išnuomojamas gražiai baldais apstatytas kambarys, tinkamas viengungiui. Visi patogumai: vonia, virtuvė ir kt. Woodhavene. Tel. HI 7-7486.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

● ● ● ● ● VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS ● ● ● ● ●

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudo AUTO Specialistas Any car - Any age driver ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y. Tel. MAIN 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUŠKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Šis ženklelis, pasirodęs Vienybėje prieš porą savaitių, reiškia, kad spaustuvė, kurioje mūsų laikraštis spausdinamas, tapo unijinė. Tai reiškia taip pat, kad ir spausdinimo išlaidos pakilo. Nuo praeitų metų birželio mėnesio, kai Vienybė spausdinama ant paties geriausio popiero, tai mūsų išlaidos padidėjo maždaug trečdaliu. Nenorėdami kelti prenumeratą, prašome skaitytojus atsižvelgti į pasunkėjusią laikraščio finansinę padėtį. Nevilkinti prenumeratą atnaujinti. Organizacijos, kurios kronikos žinutėmis, nuotraukomis ir kitais reklamuoja savo, veiklą ir pobūvius, taip pat prašomos atsimiti, kad laikraštis reikalingas ir piniginės paramos.

Praeitame Vienybės numeryje pranešėme kad iš principo nedėdame anonimių autorių raštų, nežiūrint, kaip jie būtų geri ir įdomūs. Dabar vėl pakartojame, kad asmuo, kuris vengia net savo pavardę parašyti redakcijai, nevertas mūsų ir mūsų skaitytojų dėmesio.

Leidėjai

Tomas A. Mikalskis, JAV armijos ltn., tarnauja Vokietijoje, Velykoms buvo atvykęs pas tėvus į Brooklyną.

Maspetho Liet. Piliiečių Klubu alutis įvyksta balandžio 28 d. Klubu salėje. Pradžia 8 val. v.

Kęstučio ir Laimutės Pliuškonių, gyvenančių Philadelphijoje, dukrelė tapo per Velykas pakrikštyta Danutės Onos vardu. Krikštą suteikė kun. Neveauskas šv. Andriejaus bažnyčioje. Krikšto tėvai buvo Darija Dragunevičienė ir Saulius Pliuškonis. Kadangi Saulius (Kęstučio brolis) gyvena Denver, Col., ir negalėjo dalyvauti, tai jį pavadavo Gediminas Dragunevičius. Krikštynose dalyvavo nemažas būrys artimųjų iš Philadelphijos ir New Yorko.

Patikslinant pereiną kartą paskelbtą žinią apie Piliiečių Klubu pardavimą Brooklyne, tenka pastebėti, kaip to Klubu pareigūnai pabrėžia, kad Klubas nutartas parduoti ne tiek dėl blogo biznio, kiek dėl kitų priežasčių. Tos priežastys - tai faktas, kad apylinkėje jau nebeliko lietuvių, kurie galėtų tą klubą renti ir dėl to, kad sunku surasti tokiu, kuriuos galima būtų pasamdyti kaip uolius tarnautojus.

Poeto Juozo Mikuckio pagerbimas įvyksta Vienybėje (192 Highland Blvd., Brooklyne) gegužės 5 d., šeštadienį, 6 val. vak. Norintieji dalyvauti prašomi telefonuoti: AP 7-7257. Plačiau apie J. Mikuckį - 5 psl.

Bendruomenės nariai, I-mos apylinkės ribose, kviečiami užsimeklėti solidarumo įnašus. Pinigus prašoma siųsti lzd. V. Padvariečiui, 24½ Ten Eyck St. Brooklyn 6, N. Y.

Juozas Valakas, žurnalistas, Vienybės bendradarbis po mažos nosies operacijos, kuri jam padaryta pereiną savaitę, sugrįžęs iš ligoninės sveiksta namuose.

New Yorko Meolitanų valdyba balandžio 28 d., šeštadienį, 8 val. vakare Lietuvių Atletų Klubu patalpose šaukia bendrą savo narių susirinkimą. Kviečiami nariai su šeimomis ir svečiais, o taip pat visi lietuviai studentai ir studentės. Paskaitą skaitys dail. Česlovas Janušas. Po paskaitos vaisės ir šokiai.

I-mos LB apylinkės narių susirinkimas įvyks balandžio 29 12 val. Apiešimo par. mokykloje Brooklyne. Numatoma: pranešimai, valdybos rinkimai ir kt.

Vincas Ignaitis su žmona Irena, iš Kanados, pereiną savaitę lankėsi New Yorke. Buvo apsistojęs pas savo brolių Andrių ir Filomeną Ignaičius Brooklyne. New Yorke Ignaičiai aplankė išymesnes vietas ir savo pažįstamus. Iš New Yorko Ignaičiai automobiliu tiesiai išvyko į Montrealį dalyvauti Kanados lietuvių mokytojų dienoje, kur Vincas skaitys paskaitą. Ignaitis šiuo metu su šeima gyvena Rodney, kur vadovauja lietuviškai mokyklai ir bendrai aktyviai dalyvauja liet. kultūrinėje veikloje ir ypač Lietuvių Fondą organizuojant. Žinomas savo laimėjimais čiuožimo sporte (yra buvęs Lietuvos dailiojo čiuožimo meistras), Ignaitis ir Kanadoje tam tikrą laiką dirbo kaip čiuožimo instruktorius.

Gavę šį Vienybės numerį, pažiūrėkite greta savo vardo ir adreso, patikrinkite ar Jūsų prenumerata jau baigėsi. Geriausias skaitytojas yra tas, kuris laiku sunoka prenumeratą.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

Jaunųjų dailininkų paroda, surengta prieš Velykas Brooklyno Apiešimo par. salėje, rėdo pažangą lyginant su jų ankstyvesniomis parodomis. Lengva pastebėti, jog tų dailininkų kūrybiniai žingsniai daug drąsesni, nei vienam pavyko pateikti gana gviai sukurtą paveikslą.

Parodoje, kurioje dalyvavo 9 jaunikliai dailininkai, bene iškilniausia buvo Judita Žilūtė su savo portretais, iš jos trijų portretų galima jausti, jog ji turi talentą, ir nesistebėtume, jei Žilūtė ilgai taptų rimta portretistė, o gal ir pažiba. Parodoje buvo ir jos brolio Tado Žiliaus kūrybos.

Staigmeną patyrėm, išvydę dešimt dr. Marijos Žukauskienės drobį. Ji, turbūt, pati

lietuviškiausia savo tematika. Žiūrovą Žukauskienė daug kuo paperka. Jos paveikslų daugiausia ir buvo parduota. Gal per "klaidą" Žukauskienė pateko į šių jaunųjų dailininkų parodą, tačiau, nepaisant to, jos debiutas visokeriopa sveikintinas.

Beveik visi šios parodos dalyviai yra baigę arba teblanko meno mokyklas, taigi, ne šiaip mėgėjai. Ir įdomu tai, kad turime kūrybingų dailininkų praeigūnų, ir to atžalyno užsimoti darbai nėra jau tokie eiliniai.

Be jau minėtų dailininkų, parodoje dalyvavo: Vytas Abromaitis, baigęs Ontarío meno kolegiją; Audronė Dragunevičiūtė, studijuojanti dailę Philadelphijoje, 19 m. amž., Marija Jakimavičiūtė, dailės

Artistas Juozas Olšauskas (kairėje) iš Amsterdamo keletai dienų atostogų buvo atvykęs į Brooklyną aplankyti savo draugus ir pažįstamus. Ta proga, Jono Valaičio lydymas, apsilankė ir Vienybėje. Artistas J. Olšauskas, savo laiku plačiai žinomas Lietuvoje, jau daug metų eina vargonininko pareigas Amsterdamo kiet. par. bažnyčioje, vadovauja chorui ir lietuvių radijo programai. Atvykęs į Ameriką su muz. A. Vanagaičiu yra plačiai gastroliaujęs lietuvių kolonijose.

IDĖJOS IR DAIKTAI...

J. RŪTENIS

Šiuokart tenka tarti žodį aktualiu, bet kartu ir apleistu klausimu, jei taip galima būtų išsireikšti, teisybės apie Lietuvą ir lietuvius klausimu. Tai nėra naujas klausimas - tai tik priminimas, kad tuo klausimu reikia susirūpinti. Kovoje už lietuvišką egzistenciją, už lietuviybės išlaikymą šiame svetingame krašte, o taip pat ir pačioje kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę teisybė apie Lietuvą turi begalinės reikšmės.

Pirmoje eilėje tai savo teisių žiūrėti iš lietuviškojo taško, egzistencijos ir propagavimo klausimas svetimoje šio krašto leidinių ir periodinės spaudos jūroje. Antra - pareiga ginti kas sava, atitaisant kas iškreipta, o daugumoje atvejų atitaisymas, to, kas kenkėjo sumetimais, kieno nors inspiruotas, apie mus melų pirašo.

Trečia - tai būtų ugdomasis veiksnys, Lietuviybės iš-

laikymas grumtynėse, efektingas tiesos gynimas, klaidos atitaisymas ir reikšmingas reagavimas - jaunime, kuriame ryžtamės lietuviybę išlaikyti, sukels kovojančio už savo egzistenciją tautos vaikų jausmų. Mes turime daug lietuviškojo gyvenimo reiklų veiksmų, bet, deja, iki šiol neturime veiksnio, kuris sektų, kovotų, reaguotų į visas Lietuvai ir lietuviams daromas skriaudas.

Kame gi visos tos skriaudos pasireiškia? Vienu bendru atsakymu, tai būtų periodinė ir nereguliariai svetimtaučiu apie mus rašanti spauda.

Vienu atveju toji spauda rašo neteisybes ir nesąmones dėl tinkamos informacijos stokos, kitu - nepakankamai nušvietę klausimus klaidina, ar net nieko apie mus dėl mūsų apsilėidimo neparąšo.

Kalbant visai konkrečiai, pavartykime enciklopedijos, almanachus, knygas (daugumoje atsiminimų žanro) periodiką, biuletenius, net visų laipsnių mokyklų vadovėlius ir pamatysime, kad knibždėte knibžda Lietuvai ir lietuvių tautai - skriaudos.

Jei rašoma apie šnipą, kuris kažkada gyvenęs Lietuvoje, ir čia išaiškinamas, tai būtina pabrėžiama, kad jis "Lithuanian", bet toks dr. V. Kudirka, M. K. Čiurlionis - rašomi lenkais, Kristijonas Duonelaitis - vokiečiu, Lietuvos istorija tai tik Lenkijos ar Rusijos provincijos istorija. Didžiulėse enciklopedijose apie lietuvių kūrybą, apie lietuvių kūrėjus; dailininkus, rašytojus, poetus, aktorius, mokslininkus nei žodžio, o tuo tarpu apie mažesnes tautas rašoma išbaigiai ir išsamiai.

Kodėl taip? - Todėl, kad tais reikalais kas nors pasirūpina.

Mes gi kol kas pakenčiame tai, kas kur savaimė atsiranda.

Būtina tokiam reikalui sudaryti vieneta su kvalifikuotu štabu. To vieneto bendradarbiais privalome be paraginti būti visi lietuviai.

Tokio vieneto steigimu neatidėliojant privalėtų susirūpinti bendruomenės vadovybė, kol dar nevēlu.

ŠIAME NUMERYJE:

- Inž. B. Budginas**
ir astronautai
- V. Bakūnas - 1 psl.
- JAV pradėjo atominius bandymus** - 1 psl.
- Mes - V. Širvydas** - 1 psl.
Iš Kalifornijos - 2 psl.
Liet. perka namus - 2 psl.
- Liet. Chicagoje** - 3 psl.
- Vaidyla: Jūs ALTO nenuversit!**
- V. Zalatorius 3 psl.
- Filmas, kuris pažadino lietuvius iš snaudulio**
- S. Narkėliūnaitė - 4 psl.
- Apie priedą** - 4 psl.
Riterio skydas...
- V. Barauskas - 5 psl.
- Poetas J. Mikuckis** 5 psl.
- Aleksys Churginas Šekspyro vertėjas**
A. Landsbergis - 6 psl.
- Aš mylėjau žemę...**
- J. Rūtenis - 6 ir 7 psl.
- Dail. P. Dargis** - 7 psl.
- Clevelando lietuviai**
- J. Antanaitis 8 psl.
- Moterys** 9 psl.
Lenkų laisvės šventė
- J. Valakas - 9 psl.
- Vienybės veteranai** - 10 p.
Sportinės nuotraupos
- E. Šulaitis 11 psl.